

SIEMENS

NORGE

Nr. 2

Juni 1970

22. årg.

Å nei,

ARBEIDET ER NOK ET LIVSBEHOV.

Bare etter arbeidstid kan fritiden smake. Og ingen salighet kan bli lykkeligere enn kjærligheten mellom mennesker, som virkelig er glade i hverandre.

For dem som har et tilfredsstillende arbeide og et sunt menneskes kjærlighetsevne, kan livet aldri bli meningsløst. *Det er breddfullt av mening!*

(Arnulf Øverland)

Sommerhuset

*Vi har ristet av oss støvet,
fjernet oss fra byens larm,
og satt oss under sommerlovet
for julkvelden er så varm.*

*Her er fuglesang i trærne
blomsterduft og elvebrus.
Himmelen speiler seg i tjernet
like ved vårt sommerhus.*

*Vi er så gla' i dette huset
og har døpt det Lykkebo.
Her svaier løvet i sommersuset
og lyk'lig er vi begge to.*

*Det er blomster i vår have
fra liljer små til kaprifol.
Rundt om huset hvite stave
og over alt: Guds gode sol!*

*Vi søker ofte vekk fra byen
og hen til dette kjære sted,
og ser på solen som farver skyen, -
selv fjell og åser farves med.*

ek

Referat fra Bedriftsutvalget Siemens/Oslo - Vinter/vår 1970

Det har i denne periode vært holdt to møter i Bedriftsutvalget. Da vi er gått inn i et nytt år, har det vært holdt valg blant de ansatte på nye representanter. Utvalget består i dag av følgende medlemmer:

Thv. Selmer, K. Astrup, J. Sveen, R. Arnesen, F. Larsen, B. Øvestad, K. Kjellesvik, T. Jacobsen, H. Holmgren, O. J. Løken + 1 representant fra personalkontoret.

Ved valg innen utvalget er direktør Selmer enstemmig gjenvalgt som formann og personalkontorets representant som sekretær.

Forslagskomitéen fortsetter med sine nuværende medlemmer.

Årsregnskapet og Styrets årsberetning for 68/69 er blitt referert og godkjent uten kommentarer. Dette gjelder også regnskap for 1. halvår i regnskapsåret 69/70.

Som en videreførelse av et forslag stilet til forslagskomitéen er spørsmålet om vernetiltak tatt opp. Utvalget har funnet dette spørsmål meget vesentlig, og det er satt opp en komité som arbeider med dette. Man har søkt konsultativ bistand hos Arbeidstilsynet og vil ta sikte på en betryggende oppbygging av disse tiltak ved firmaet.

Det er videre opplyst at Siemens-selskapene i de 4 nordiske land nu søker å bedre samarbeidet seg imellom. Innledende konferanser er allerede holdt, og det ser ut som man kan komme frem til felles konsept, både på skips- og på svakstrømssektoren.

Elektrovarmefabrikken i Trondheim hevder seg også godt, og det er innledet et nært samarbeid med Siemens AG på dette området. Fabrikken har fått status innenfor Siemenskonsernet som eneleverandør av elektriske panelovner.

Utvalgets neste møte vil finne sted på Linderud tirsdag 16.6.70 kl. 11.00. Dersom noen av de ansatte har ting de ønsker tatt opp i utvalget, bes de meddele dette til sine representanter snarest.

Oslo, den 28.4.70.

Bak

Kontakt med de ansatte

Det årlige kontaktmøte, som Bedriftsutvalget i Trondheim arrangerer for alle ansatte, ble avviklet i Festsalen på Prinsen Hotell den 17. mars, der det møtte opp nærmere 100 ansatte. Merkelig nok var bare én av våre damer til stede.

Kontorsjef Johs. Hellesvik innledet med å gi en kort økonomisk oversikt for driftsåret 1968/69. Det har i denne periode funnet sted en prisøkning på 5 poeng, eller 3½ % og en lønnsøkning på 9—10 %. Bestillingsinngangen er den største som er registrert hittil i avdelingens historie, og det er full beskjeftigelse både i fabrikkene og ved montasjeavdelingen. Det ble ellers referert en del større anlegg som vi har fått bestilling på. Det var pr. 30.9.1969 knyttet 754 medarbeidere til Trondheimsavdelingen. Siemens' utenlandsavdelinger har i alt 52 000 ansatte, mens det er 220 000 personer knyttet til firmaet i Tyskland, dvs. at i alt 272 000 personer er knyttet til Siemenskonsernet, som siste år hadde en omsetning på DM 10 milliarder, eller nærmere 20 milliarder kroner.

Deretter refererte klubbformann E. Karlsen fra virksomheten for fabrikkene og kom bl. a. inn på rasjonaliseringstiltak etter opplegg fra NAF/LO. Han nevnte også at forslagsvirksomheten har hatt en meget positiv utvikling ved bedriften. De fleste forslag kommer inn fra produksjonssektoren.

Montør G. Skogseth refererte fra avdelingsutvalget for anlegg. Det ble opplyst at det hadde funnet sted et fellesmøte med deltakere i andre bedrifters avdelingsutvalg i Trondheim etter initiativ av Produktivitetsrådet, som er nedsatt av NAF/LO. Her fikk man utvekslet erfaringer som var høstet i de ulike avdelingsutvalg. Vår bedrift var det eneste anleggssfirma som var representert på møtet. Det ble også nevnt at en komité for personell/organisasjon hadde vært nedsatt for å se nærmere på organisasjonen av vår montasjeavdeling. Innstilling fra komitéen foreligger og er under drøftelse.

Som siste punkt på programmet for kontaktmøtet hadde firmaet fått lektor, dr. philos. Helge Ytrehus, Lillehammer Gymnas, til å kāsere over emnet «Mennesket — bedriften — samfunnet». Lektor Ytrehus kom inn på utviklingen som hadde skjedd når det gjelder synet på bedriften og mente at det følelsesmessig er blitt en større avstand mellom bedriften og den ansatte enn tilfellet var før. Lektor Ytrehus' frimodige ytringer var en vekker både for bedriftsledelsen og de ansatte, og man fikk etter foredraget en ganske livlig diskusjon om de synspunkter lektoren var kommet inn på. Vi håper å komme tilbake til foredraget i neste nummer av Siemens-avisen.

Fra fjernkontrollkurset i Oslo 9.-13. februar 1970

Fra foredragssalen.

Overingeniør Jemtland ønsket velkommen til 43 kursdeltakere og ga samtidig en kort orientering om firmaets arbeidsmåte og organisasjonsform.

De nye lokalene i Oslo tillot for første gang å avholde et kurs over en uke med så mange deltakere. (I de tidligere kurs om EFD-fjernkontroll var deltakerantallet begrenset til ca. 20.)

Blant de 43 kursdeltakerne var det:

- 2 potensielle kunder fra Sverige,
- 35 kunder og potensielle kunder fra Norge,
- 6 ingeniører fra AKA Siemens Norge, (4 fra Siemens Trondheim og 2 fra Siemens Oslo).

Undervisningsrommet var med god hjelp fra reklameavdelingen og teleteknisk seksjon utstyrt med bl. a. illustrative plansjer og prøver fra moderne halvlederteknikk.

Videre var vårt program av halvlederkomponenter utstilt.

I tillegg til dette, ble en del komponentkort fra et EFD-fjernkontrollanlegg og utdrag fra vår mosaikkteknikk, stilt ut.

Programmet for kurset

Kurset ble holdt hver dag i tiden kl. 08.30—16.00 med lunsjpause kl. 12.00—13.00.

Kurset var delt i en praktisk og en teoretisk del.

Den teoretiske delen tok sikte på å hjelpe deltakere til å bryte gjennom «barrieren» av ukjente ord og uttrykk, uvante tegnemetoder, spesielle funksjoner o. a., for derved å gjøre det mulig å lese og forstå noe av litteraturen på området. Det var derfor lagt stor vekt på at kursdeltakerne fikk tekniske beskrivelser med hjem.

Etter innføring i dette grunnleggende teoretiske stoffet ble deltakerne gjort kjent med EFD-fjernkontroll.

Kursdeltakerne.

Den praktiske delen av kurset omfattet øvelser, bl. a. med betjening og feilsøkning på EFD-utstyret.

Overingeniør V. Hansen og siv.ing. L. Borge delte oppgaven med å gjennomgå vårt strømløpsopplegg DIN 40719.

Demonstrasjonanlegg

For å kunne gi kursdeltakerne realistiske praktiske øvelser var et komplett norskbygget EFD-fjernkontrollanlegg montert på svakstrømsproduksjonen.

Her inngikk bl. a. en mosaikktavle med mulighet for:

- måleverdiavlesning,
- meldingsavlesning,
- kommandogivning,
- måleverdivalg.

Den fjernkontrollerte stasjonen ble simulert med komplett utstyr for målings- og meldingsoverføring samt kommandogivning. Anlegget viste derfor et tilnærmet virkelig fjernkontrollanlegg, hvor også vår mosaikkteknikk ble gjort kjent.

Siv.ing. O. P. Mosland var ansvarlig for denne praktiske delen av kurset.

Kursmateriell

Før kurset ble mappene inneholdende kursunderlag laget. Kursdeltakerne fikk med hver sin mappe hjem.

Det er her grunn til å rette en takk til de av våre damer som etter vanlig arbeidstid laget i stand disse mappene, med over 250 sider i hver mappe, uten å sette inn ett eneste blad på feil plass.

Presentasjon av vårt firma

For å få en så bred presentasjon av vårt firma som mulig ble en rekke tekniske underlag fra andre områder enn fjernkontroll lagt ut på «brosjyrebordet».

Alle kursdeltakerne benyttet anledningen til å bestille ett eller flere underlag.

Ingeniørene T. Gundersen og P. Klock demonstrerte ulike prinsipper i EFD-fjernkontrollanlegget med Simatic prøveofferter.

Under kursuken ble, med siv.ing. R. O. Johansen som guide, alle deltakerne vist rundt på vårt nye anleggsområde her på Linderud.

Valgfri aften

For onsdagskvelden (kl. 17.00—19.30) ble tre foredragsalternativer tilbudt kursdeltakerne. 42 deltakere fordelte seg på to av disse alternativene. De to alternativene var:

- I — «Tidsriktig meldingsregistrering og overføring.»
- II — «TSt20 — fjernkontroll over automattelefonnnett.»

Siv.ing. Bjørnstad, som selv har stått for konstruksjonen av dette utstyret, var foreleser for foredragsemne II, og undertegnede for emne I.

Her er det grunn til å nevne at kursdeltakerne ikke fikk servert gratis middag. Det skulle derfor være tydelig at det ikke var noe å utsette på kursdeltakernes interesse, selv om kvelden ble betegnet som «Valgfri aften».

Service under kurstiden

P.g.a. det sprenkte kursprogrammet var reklameavdelingen i kurstiden behjelpelig med å skaffe deltakerne billetter til teatre, konserter, kinoer osv.

Dessuten ble det i undervisningsrommet lagt ut programmer som viste hva Oslo hadde å by på i kursuken.

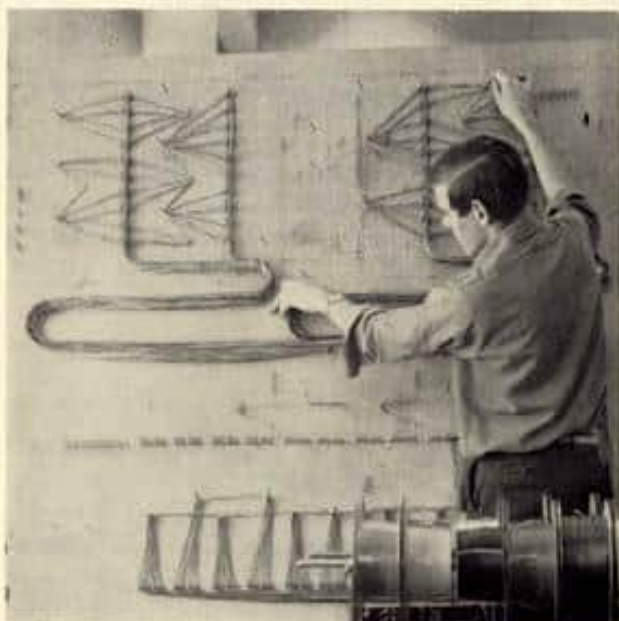
Avslutningsfest

Denne ble arrangert fredagskvelden kl. 19.00 på «Den Gyldne Elefant».

Etter middag og kaffe var deltakerne med i en tippekonsurrans, — «Fjernkontroll-ligaen».

Disse «tippe-kampene» gjengis her, slik at den som måtte ha lyst kan prøve sin viten om vårt firma.

- Sp. 1. Werner Siemens og Johann Georg Halske grunnla firmaet Siemens i Berlin. Hvilket år?
- 1 1801
 - x 1847
 - 2 1875
- Sp. 2. Siemens er representert i 450 byer på alle fem kontinenter, men hvor mange ansatte er det i Siemens-konsernet pr. i dag?
- 1 274 000
 - x 290 000
 - 2 350 000
- Sp. 3. Hvor høy er overing. Jemtland?
- 1 1,70 m
 - x 1,82 m
 - 2 1,89 m
- Sp. 4. Hvor blir Siemens panelovner og vifteovner laget?
- 1 På Vegarfabr. i Tomter
 - x Siemens/Trondheim
 - 2 Trondheim og Tyskland
- Sp. 5. Hva er bokstavene EFD forkortelse for?
- 1 De Indre 6
 - x De Ytre 7
 - 2 Ingen av delene
- Sp. 6. Hvor stor brutto lagerflate disponerer Siemens Oslo pr. i dag?
- 1 6800 m²
 - x 8200 m²
 - 2 7600 m²
- Sp. 7. Hvor mange etasjer har administrasjonsbygningen i Siemens Oslo?
- 1 9
 - x 10
 - 2 8

(70 FE 2477/3 — 70 FE 2477/9) — EFD-produksjonen.

Sp. 8. Hvor er armaturene i administrasjonsbygningen produsert?

- 1 Tyskland
- x Norge
- 2 Sverige

Sp. 9. I 1958 kom den første fulltransistoriserte computeren i serieproduksjon i et europeisk firma. Hvilket firma var det?

- 1 BUL
- x Siemens
- 2 CDC

Sp. 10. Siemens leverte i 1965 senderørene til en marssonde. Hvilket navn hadde denne sonden?

- 1 Mariner 4
- x Luna Orbiter
- 2 Apollo 1

Sp. 11. Siemens leverte den første Atlanterhavs-kabelen som ble lagt mellom Irland og New York. I hvilket år skjedde dette?

- 1 1862
- x 1874
- 2 1888

Sp. 12. I 1866 ble det dynamoelektriske prinsipp oppdaget. Hvem oppdaget dette prinsippet?

- 1 Gauss
- x Ørsted
- 2 Ingen av dem

Forsøk om De kan svare på dette før De ser løsnin-
gen på side 16.

Siv.ing. R. O. Johansen leste opp de tolv «kam-
pene», hvoretter den lykkelige vinner ble kåret ved
hjelp av utslagsmetoden.

For sine fine 11 riktige valgte vinneren en høy-
fjellsol i premie. Gentleman som han var, beordret
han at premien skulle foræres hans kone.

Sammenfatning

Automatisering og fjernkontroll innen kraftfor-
syningen medfører innføring av ny teknikk og der-
med øket krav til personell. I mangel av slik utdan-
nelse i Norge i dag tror jeg at kurs på dette om-
rådet er av meget stor betydning for firmaets posi-
sjon, — ikke bare for fjernkontroll innenfor kraft-
forsyningen, men for hele firmaet.

Forutsetningen er da at kurset må være av en
viss kvalitet. Vurderingsskjemaene som ble utfylt
av kursdeltakerne, ga oss grunn til å tro at kurset
hadde vært nyttig.

Arrangørene takker derfor for en god innsats fra
alle medvirkende, og en spesiell takk til dem som
så ofte glemmes ved slike arrangements, — vår ut-
merkede kopieringsavdeling og vårt kantineperso-
nell, som også denne gang sørget for en prikkfri av-
vikling.

A. Aasheim

Vi er altfor gammeldagse

Er det bare fartsmidler, så som biler og passbåter
folk bryr seg om nå for tiden? Praktisk talt er det
bare vi som har en gammel robåt nede på sommer-
stedet. Kanskje det er derfor folk har begynt å se
så rart på oss. Kan ikke skjønne vi har gjort noe
galt, i hvert fall ikke som vi vet om, ikke har vi
sladret på noen, ikke har vi stjålet fra noen . . . Men
når vi rusler ned til båten, robåten altså, tidlig om
morgenen for å ta en liten tur bort til en vakker,
lun vik synes folk vi er rare.

Inne i hagene til de andre står flotte biler og nede
ved bryggene deres ligger fine passbåter med svære
fartsmotorer bak. Og når de kjører ut med båtene
sine sånn lenger ut på dagen, helst når hele grenden
er våknet så folk kan se hvor fine de er, da uler de
av sted så de ser bare sjøsprut. Tross i at det er for-
budt å kjøre for nær stranden hvor folk bader, setter
de for full fres innom der også for sikkerhets skyld
så noen kan se hvor flinke og fine de er. Om de øde-
legger for de badende? Pytt, de får se å komme seg
vekk. . .

Ingen bryr seg lenger om å se hvor vakkert det er
en sånn solmorgen når fjorden gylles av solens første
skjær og fuglene våkner på holmene. Ingen bryr seg
lenger om hvor vakker en utsikt fra en vei kan være.
Bilen må suse av sted. De enslige få som er igjen på
veien, er det ikke gående vi heter? — får holde seg
vekk. Bryr de i bilen seg om den vakre elven der
nede, eller den nydelige bjerkeskogen og den grønne
sletten? Det eneste de bryr seg om i naturen er å
hive tomme brennevinsflasker og søppel ut fra bil-
vinduet. Og på sjøen. Stanser de farten på pass-
båten og lytter til bølgenes surkling mellom tare og
stein? Nei, slikt tull hørte gamle dager til. Fram,
fram, med mest mulig fart. Størst motor. Størst bil.
Det er tingen. Ånd og kultur hva teller det? Fart,
fart, mas og kjas.

Bare vi ror bort til bukta for å se på alt det vakre
som er der . . . Men vi teller ikke lenger. Vi har ikke
bil, ikke passbåt, bare et skur til hytte. Og da så . . .

ek

Takk!

Hjertelig takk for de vakre blomstene, hilsener
og gaver jeg fikk på min 60 års dag 28/3 1970.

Randi Martinsen

BIBLIOTEKET

- DK 65.012 Johan Grundt Tanum: Langtidsplanlegning. 5 praktiske eksempler fra norske bedrifter 1969. 156 s.
- DK 65.012.3 Bjørn Gustavsen: Bedriftsorganisasjon. 230 s.
- DK 669.14 Håkon T. Romstad: Stål Håndbok. Del 1: Produkter av stål. 260 s.
- DK 061 NORGES 500 største bedrifter 1969 (for 1968).
- DK 336.223 Pål Brunsvig: MOMS, bind 1. 120 s.
- DK 336.223 Pål Brunsvig og Leif L. Østbø: MOMS, bind 2. 157 s.
- DK 34 Norges Lover 1682—1967.
- DK 621.317 T. H. Lee/G. E. Adams/W. M. Gaines: COMPUTER PROCESS CONTROL (Modelling and Optimization). 386 s.
- DK 331.8 Rolf Mattson: Arbetsmätning och ADB. 126 s.
- DK 621.316 Hansbjörg Mackh: Mehrfachsteckverbinder für die Automatisierung. 141 s.
- DK 621.316 Albert Hoppner: Handbuch für Planung, Konstruktion und Montage von Schaltanlagen. 977 s.
- DK 658.1 Alfred Degelmann: Organisationsleiter-Handbuch. 1471 s.
- DK 513.164 Dipl. Ing. Robert Dluhy: Schifftechnisches Wörterbuch. 1116 s.
- DK 656.05 Peter Pitzinger/Ernst R. Sulzer: Lichtsignalanlagen für den Strassenverkehr. 243 s.
- DK 65.013 Franz Goossens: Erfolgreiche Konferenzen und Verhandlungen. 230 s.
- DK 159.9 Albert Ackermann: Praktische Psychologie für Führungskräfte. 250 s.
- DK 681.14 Robert Saucedo/Earl S. Schiring: Introduction to Continuous and Digital Control Systems. 782 s.
- DK 338.9 Gustaf Douglas/Carl Henrik Kreuger/Rolf Thorén: Strategi för framgång. En handbok om produktutveckling. 182 s.
- DK 621.39 William R. Bennett/James R. Davey: DATA TRANSMISSION. 340 s.
- DK 658.8 C. O. Ericson: Moderne markedsplanlegging 1969.
- DK 658.7 Nils Andreassen/Lars Mjøs: Transportutstyr-lagring og lagerutstyr. 180 s.
- DK 33 Herman Kahn/Anthony J. Wiener: The Year 2000. A Framework for Speculation in the Next Thirty-Three Years. 431 s.
- DK 33 Peter F. Drucker: The Age of Discontinuity (Guidelines to our Changing Society). 369 s.

Skjebnen blander kortene — og vi spiller.

Munterhet betegner en edelmodig natur, som en blomst varsler frukten.

Flyreise Oslo-Trondheim

Under reisen fra Oslo til Trondheim som foregikk i fly, kunne en person ikke unngå å se likheten mellom et fly og sin egen kone. Siemens-bladet har den gleden å vise et utdrag fra disse sammenligningene, og vi tror disse skulle gjelde flere koner, — for ikke si kvinner.

Begge:

- klassifiseres etter understell og strømlinjeform,
- må varmes opp før bruk,
- må strykes klokt og forsiktig med varsom hånd,
- er dyre i drift,
- trenger stadig ettersyn og regelmessig grundig behandling,
- bråker uhyggelig før en blir vant til dem,
- spiller stadig større rolle i verden,
- er oppfarende,
- kan det ene øyeblikket heve oss til skyene, for i det neste å styrte oss i avgrunnen. Aas.

Kan De svare på dette?

1. Hvilken nasjon tilhørte den første utlending som fikk Holmenkollmedaljen?
2. Er en normal rødvinskork lenger enn 5 cm?
3. Hva mener franskmennene med La Manche?
4. Har den norske kirke vært luthersk i mer enn 400 år?
5. Fikk forfatteren av «Fridolins visor» nobelprisen?
(Se side 24)

VI GRATULERER!

75 ÅR

24/6 1970. Thorbjørn Dehli Jemtland, direktør

Vann er uunnværlig

Til daglig tenker vi ikke over hvor uunnværlig vann er for all vår virksomhet, - - - ikke minst for Siemens' virksomhet. Men vi trenger også vann til mat og drikke, til vask og renhold. 35 % av jordoverflaten er dekket med vann, nesten 2/3 av menneskekroppen er vann og hele 9/10 av en plante består av vann.

I vannet lever en masse skapninger, de såkalte vannskapningene. På land lever mennesker og dyr, men disse må også ha vann for å trives. Dette er kjent under begrepet vanntrivsel.

Vannet beveger seg sjelden oppover, men desto oftere nedover da gjerne med stor fart. Fordi fart og krefter tilsammen danner arbeid, kan vi av dette få vannkraft. Dette må ikke forveksles med vannmakt.

Vannet opptrer undertiden med andre navn. Når det blir tilsatt sukker og gjær, kalles det sats. Dette bør en være forsiktig med, da en kan risikere å få vannhelse. Ved tilførsel av varme går satsenover til

damp. Når denne dampen avkjøles, kalles det heimbrent. Når det blir blandet med sukker og vann, kalles det toddy. Ved utstrakt bruk av dette emnet blir en vittig, — og i utsatte tilfelle vannvittig. En pådrar seg da vannrykte.

Vannet opptrer enkelte ganger under måltidene med navnet kaffe.

Som nevnt ovenfor, benyttes vannet til mye. Enkelte kokker bruker det til matstell, som av og til grenser mot vannstell. Det hender da at gjestene vannsmekter p.g.a. kokkens vannskjøtsel.

I likhet med andre problemer kan vannproblemer gå til hodet på oss mennesker. Man får da vannskill og bølger i håret.

Vannet kan også ha forskjellige farger. Alle kjenner vel til vannfarger. Disse vannfargene kan også opptre i svære mengder. Vi har således Svartehavet, Det Gule Hav og Rødehavet.

Aas.

Skyt ikke på pianisten

Reklamen er under debatt. Vi intervjuer disponent Jan Høgebøl i Fabritius Reklamebyrå («vårt» byrå).

Disponent Jan Høgebøl (i midten) presenterer skisseforslag til skipsannonser for reklamesjef Slaatsveen og reklamesekretær Nicolaus.

Reklame er igjen blitt et aktuelt begrep i offentlig debatt — ikke minst på grunn av skuespillet «Å miste eit romskip» som ved hjelp av konstruksjonen «Reklamebyrået Futt» forsøker å karakterisere den såkalte reklameverden. På en særdeles lite smigrende måte.

Vårt firma driver en utstrakt reklamevirksomhet, modentlig være interessert i at vår egen praksis blir modentlig være interessert i at vår egen praksis blir belyst. Gjelder den sterke kritikken fra radikalt pregede kretser også annonsører som Siemens Norge A/S?

Vi har i denne anledning henvendt oss til disponent Jan Høgebøl i Fabritius Reklamebyrå A/S — vårt firmas reklamebyrå siden 19?? — og bedt om hans kommentar til den aktuelle reklamedebatt.

— Jeg er forbauset over at reklamestanden ikke tar kraftigere til motmæle mot de stadige utfall mot reklamen, sier disponent Høgebøl. — For folk

med et minimum av innsikt i vårt vestlige økonomiske system må det være innlysende at moderne reklame nettopp innebærer garantien for sunne og pålitelige omsetningsforhold. Eller er det slik å forstå at dagens kulturradikalere heller vil tilbake til den gamle martnad, med halvblinde gamper, gull-klokker av messing og ekte diamanter av glass? Skal varer selges på dørene, med innsmigrende komplimenter og ukontrollerbare løfter? Eller skal man rett og slett bare fylle opp varehusene med de stadig nye og ukjente produktvarianter, og håpe på at deres kvalitet nok vil gjøre dem kjent før den tekniske utvikling har skapt enda bedre løsninger?

Saken er jo — og det er alle enige om — at varer må selges, og at de må selges i store serier for å være rimelige nok for den vanlige lønsmottager. I dag oppnår vi dette salg bl. a. ved hjelp av massedistribuerte standard-argumenter (reklame), som alle har anledning til å vurdere verdien og/eller sannheten

av. Innen totalitære stats-systemer har man forsøkt andre fremgangsmåter, men i vårt samfunn er det bare helt ekstreme elementer som vil foretrekke disse løsninger. Dessuten har man nå også i Sovjet innført vestlig preget reklame, som et ledd i effektiviseringen av landets næringsliv.

— Men enkelte synes at reklamen er tåpelig, med «sin ring av selvtillit» og andre slagord av samme sort . . . — Vårt byrå har ikke ansvaret for noen av de slagordene som blir angrepet i denne spesielle forbindelse, så jeg kjenner ikke tilstrekkelig godt de undersøkelser og ideer som ligger bak formuleringene. Men det virker som om kritikerne ofte glemmer at et budskaps form vil være preget av mottager-gruppens sammensetning. Når venstreradikalerne holder folkemøte på Stortorget, velger disse en helt annen og meget enklere form — enn når de skriver for intellektuelle i Kontrast. Skal man argumentere for kosmetikk i ten-åringsmedia vil det være lite hensynsfullt og temmelig unyttig å anvende stil og en sprogbruk som krever at man er «in» i studentmiljøet og følger med i Mad.

På den annen side kan jeg som fagmann ofte ha innvendinger mot populære slagord, og endel hånlatte under reklamefilmene på kino er nok velfortjent.

Jeg må tilføye at reklame-arbeidet for Siemens Norge A/S innebærer den fordel at vi kan finne salgs-argumentene i selve produktenes klare kvalitets-fortrinn. I de tilfellene hvor bruksfordelene ligger på et rent sosialt plan, står man i langt større fare for å bli kritisert. Reklamen for Siemens har som regel hatt et mer seriøst tilsnitt, med sterk vekt på selve produktet. På den annen side vil jeg ikke ta avstand fra en reklame som peker på sosiale fordele, som angår samværet mellom mennesker, den enkeltes suksess eller personlige utviklingsmuligheter.

— Kan noe av motstanden mot reklame skyldes at reklamefolkene selv ofte virker litt underlige, med påfallende klær og litt «luftige» talemåter?

— Det som er *annerledes* blir ofte oppfattet som mindreverdige. Tenk på bestemors fnysende forakt for jazz og fars aggressive holdning til sin sønns lange hår! Men jeg kan ikke egentlig se at vi reklamefolk er spesielle i klesveien. Imidlertid må vi prøve å tenke annerledes, — delvis fordi det ligger i den kreative naturs egenart å gå nye veier, men først og fremst fordi gamle slagord aldri blir som nye. I vår streben etter å være nye nok, hender det at vi distanserer oss fra det øyeblikkelig akseptable. Og selvsagt gjør vi tabber. Vi er ikke bare rådgivere, men også selgere av våre tilbud — og enhver konsulent har nok en eller annen gang vært nødt til å forsvare et arbeide han innerst inne ikke er helt for-

nøyd med. I et slikt tilfelle kan argumentene fort bli litt «luftige». Men dette er neppe mer typisk for reklamebransjen enn andre bransjer, selv om vårt fags bruk av amerikanske fag-termer ofte vil øke hulhetens resonnans — dersom en slik hulhet er til stede.

Personlig mener jeg at reklamefolk i dag arbeider på et like godt teoretisk underbygget grunnlag som hvilket som helst annet bedriftsøkonomisk fag — enten dette måtte være regnskap, handelslære eller administrasjon. På et atelier vil alle kvalifiserte medarbeidere i tillegg til gode eksamensresultater fra Kunst- og Håndverksskolen eller tilsvarende skoler, også ha en fler-årig praktikant- og læretid i et byrå — foruten spesialutdannelse ved Instituttet for Markedsføring eller Markedsføringsskolen. Konsulentene må som regel ha en type bedriftsøkonomisk eksamen og en omfattende spesial-utdannelse.

Det er klart at det er reklamebransjens eget ansvar å skape tillit til sin egen faglige kompetanse — først og fremst i kraft av det utførte arbeide, men på den annen side er den moderne, skolerte reklame et produkt av vår nyeste tid — og hørte ikke med til de seriøse disipliner da den eldre generasjon av bedriftsledere satt på skolebenken.

Et slikt hull i den økonomiske samtidsorientering, kan av og til skape trange kår for utviklingen av en god reklamefunksjon, men slike forhold vil også som regel avspeile seg i et firmas totale drift. Så skyt ikke på pianisten, slutter disponert Jan Høgebøl.

L. F.

«Det er ligningsvesenet,» sa sentralborddamen. Intet svar. Hun gjentok flere ganger at det var ligningsvesenet og spurte hvem vedkommende ville snakke med. Endelig kom en forsøkt kvinnestemme:

«Er det virkelig ligningsvesenet?»

«Ja.»

«Jeg skal ikke snakke med noen — det var bare et telefonnummer jeg fant på en lapp i min manns jakkelomme!»

Fra «Familien Iversen ved bridgebordet»

Av R. Halle - 1945

Ett skal være rett: Majoren var uheldig den dagen, så det var ikke noe rart i at Bibbi og Einar ledet stort i regnskapet. Det var ikke en finesse som holdt for ham, og trumffordelingen var alltid dårligst mulig. Det er som forhekset, sa majoren bittert hver gang han gikk bet.

— Du tror da ikke på trolldom, far, sa Bibbi og blunket til broren.

— Du skal ikke holde gjøn med far fordi han er uheldig, sa Charlotte strengt.

— Jeg bare spør om far tror på trolldom, gjør du far? fortsatte Bibbi uanfektet.

Major Iversen visste ikke riktig hva han skulle svare eller om han skulle svare i det hele tatt. Imidlertid var Charlotte ferdig med å gi og meldte 1 kl.

		<i>Bibbi</i>	
		♠ 9	
		♥ Ess 10 8 6 5 2	
		♦ Kn 10 9 4	
		♣ K 4	
<i>Charlotte</i>			<i>Majoren</i>
♠ K Kn 5 4			♠ Ess D 3 2
♥ K D 7 4			♥ Ingen
♦ D			♦ Ess K 8 7 6 5
♣ Ess D 5 2			♣ Kn 8 3
			<i>Einar</i>
		♠ 10 8 7 6	
		♥ Kn 9 3	
		♦ 3 2	
		♣ 10 9 7 6	

Meldingene:			
Vest	Nord	Øst	Syd
1 kl	1 hj	2 ru	Pass
2 gr	Pass	3 sp	Pass
4 sp	Pass	6 sp	Pass rundt

Einar spilte ut hj. Kn, Bibbi dekket damen med esset og majoren stakk med trumf. Nå spilte han Ess D i spar, og da Bibbi viste renons, begynte det å se svært problematisk ut.

— Det har ennå ikke hendt i aften at trumfen har sittet 3:2 for meg, sa majoren oppgitt, det er som forhekset.

— Du har ikke tapt ennå, forsøkte Charlotte å trøste ham.

Det så også ut som majoren hadde fattet nytt

mot; en høyere offiser med stolte familietradisjoner hadde ikke lov til å la seg knekke av en ublu skjebne, han skulle vise barna hva det er å beherske seg og kjempe til det siste.

Major Iversen tok et overblikk over slagfeltet og la sin plan. Satt kl. K riktig, kunne han vinne tross alt. Hans siste kløver kunne da kastes på hj. K og en hjerter stjeles med håndens siste trumf. Satt nå ruterne 3:3, var spillet vunnet.

Han kastet et siste blikk på Charlotte, og følte seg sterkt oppmuntret av hennes varme, kjærlige øyne. Nei, nå trodde han ikke på trolldom lenger, han trodde på det godes seier, på kløver K hos Syd.

Uten å skjelve på hånden spilte han sin minste kløver og knep med D. Bibbi stakk med kongen.

Stakkars Bibbi, hun så virkelig skyldbevisst ut. Hadde hun kunnet trikse den forbaskede kongen over til broren, hadde hun forlenget gjort det. Hun var oppriktig glad i faren, og visste at han tok seg veldig nær av slike vedvarende nederlag.

— Jeg har aldri sett maken til uflaks, sa hun og klappet sitt opphav ømt på kinnet.

— Og jeg har aldri sett på make til flaks, falt Einar inn.

— Ja, dere er svinheldige, sa majoren, som hadde under alvorlig overveielse å gå fra bordet.

— Det er deg som er svinheldig, sa Einar.

— Hva er det du sier, din lømmel, brølte major Iversen, som ikke syntes at situasjonen innbød til spøk.

— Jeg sier at du har kjempeflaks, gjentok Einar bestemt.

— Spill bare videre, sa Charlotte, som prøvde å redde situasjonen. Bibbi forsøkte å tenke, men spilte kløver tilbake etter at Einar hadde forsikret henne at det var det samme hva hun gjorde. Majoren stakk med esset og stjal en hjerter hjem. Så spilte han en ruter til damen, kastet 2 ruter på spar K og Kn og nok en ruter på hjerter K. Så gikk han hjem på kl. Kn, og resten stod.

— Sannelig vant jeg likevel, sa major Iversen, og var lykkelig som et barn.

— Det er det jeg sier, du har flaks, sa Einar.

— Det er vel ikke noe flaks at kløver K sitter gærnt, repliserte faren.

— Det er det som er flaksen, sa Einar, sitter kløver K riktig, kan spillet ikke vinnes.

— Hva er det du sier, din tosk!

— Jeg sier at dette spillet bare kan vinnes med kløver K hos Bibbi. Har jeg kløver K, må du tape når ruterne sitter som de gjør. Nå ble kløver Kn innkomst til din egen hånd, men har jeg kongen er du solgt.

Forts. s. 15

Krise i verdens vann og vassdrag

Av mag. art. Bredo Berntsen

I Norge er som kjent truslene mot våre vassdrag åpenbare, derfor også skremmende fordi menneskelig trivsel og velferd settes på spill. Stadig flere elver legges for alltid i lenker gjennom kraftutbygging — stadig flere vassdrag ødelegges av industriavfall og kloakk.

Situasjonen i de to store vassdrag Gudbrandsdalslågen og Glomma er til eksempel svært lite opplytende, da de til stadighet grises til, og kraftutbygging ødelegger gamle, viktige gyteplasser og fiskens muligheter til å vandre fritt i elven. Det ville alt i dag trenges over en milliard kroner om hele Norges behov for tilfredsstillende renseanlegg skulle dekkes.

Et tall som i det minste sier *noe* om hvor vanskelig situasjonen etter hvert er blitt.

De forhold som her kort skal behandles, gjelder imidlertid ikke spesielt den hjemlige arena, men situasjonen i verden i alminnelighet og i Sovjet og USA i særdeleshet. Det kan nemlig være nyttig å se på forholdene ute i verden, i land som er kommet lenger enn vi, når det gjelder omveltninger av det naturlige miljø.

Hvordan er så situasjonen i andre land?

Det synes åpenbart at vanskene øker proporsjonalt med industrialiseringen. I Sentral-Europa er etter hvert de aller fleste sjøer og elver sterkt preget av forurensninger, som tilfellet er med Bodensjøen og Genfersjøen, med Elben og Rhinen. Den siste fører alene hver dag 25 000 tonn industrisalter ut i havet. Ved Basel var tidligere laksefangsten av stor betydning, nå vekker en lanksefangst i Øvre Rhinen nærmest sensasjon!

Ikke bare fører all denne forurensning til at fiskebestanden i selve elvene blir redusert eller utslettet, men i dag frykter man også at fiskebestanden i havet, som i Nordsjøen, vil bli desimert av de stadig økende mengder avfall og giftstoffer som pøses ut. I Østersjøen er store områder i de dypere lag helt tomme for høyere liv p.g.a. forråtnelsesprosessene som finner sted. Slikt forekommer også i det indre Middelhav, hvor de mengder av kloakk og andre avfallsstoffer som tømmes ut, er større enn havet er i stand til å bryte ned.

Biologer og havforskere har nylig påvist betydelige mengder av biocider i fisk og andre marine dyr i så vel norske som engelske farvann. Man har videre konstatert DDT i spekket på sel i Antarktis, i Vest-

isen, i skotske farvann og ved New Foundland. Det er nå altså fare for at fiskebestanden i havet og alt marint liv i det hele rett og slett kan bli utsatt for radikal desimering og ødeleggelse.

Når man tenker på de store matproblemer i verden, og på den lit som settes til økt utnyttelse av havet, må dette gjøre en meget betenkt.

Av andre problemer bør nevnes at selve *forbruket* av vann i husholdninger og i industribedrifter stadig vokser, og at vannmangelen er prekær mange steder.

Ifølge avisene drøftes i dag seriøst planer om å overføre vann fra Vänern i Sverige til Hamburg i Tyskland gjennom enorme plastledninger. At befolkningen rundt Vänern er sterkt plaget av kloakk som forpester vannet mange steder, og at fisken er forgiftet av kvikksølvsalter (fra de store tremassefabrikker) og derfor er farlig å spise, styrker bare påstanden om at vi står overfor en alvorlig vannkrise.

Riktignok kan verdens to største industristater begge skilte med hver sin prangende medalje når det gjelder teknologiske fremskritt og produktionsvekst. Men medaljene har dessverre reverser av uhyre alvorlig karakter, når det gjelder forvaltningen av naturressursene. De to supermaktene styres etter vidt forskjellige politiske prinsipper — men qua høyindustrialiserte stater har de ofte identiske problemer å slite med.

Store deler av Sovjetunionen er preget av at man ikke har lyktes på tilfredsstillende måte å forvalte den delen av naturressursene som vannet utgjør. Flere hundre elver og floder er i ferd med å bli fiske-tomme eller helsefarlige for menneskene p.g.a. forskjellige skadelige avfallsstoffer fra industrien og synkende overflatenivå.

Særlig er de større elvene som passerer de mest utbygde deler av landet, i faresonen. Volga er blitt til en eneste stor avløpsrenne for skittent vann. Sviktende vanntilførsel er også en realitet mange steder. Men problemene er enda større. Det Kaspiske Hav (367 000 km²) — verdens største innsjø — er således truet. Vannstanden synker nemlig sterkt, fra 1929 til 1949 med hele 1,87 m. Ut fra det faktum at middeldypet i den nordlige delen av innlandshavet, som mange kaller det, bare er 6,2 m, er disse nivåforandringer voldsomme, og må fra hydrologisk og biologisk synsvinkel kunne kalles katastro-

— Jeg sier som mor, sa Bibbi, det er skjære
Gaustad.

— Nei, nå skjønner jeg ingen ting lenger, kom det
oppgit fra Charlotte Amalie, kan man vinne et
spill *fordi* et kort sitter galt?

Forts. fra s. 13

Hai

I Naturvernåret 1970 burde denne bok leses av
& Søn's Forlag, Oslo 1969.

Imidlertid bør det til slutt sies at våre politikere
og planleggere i årene fremover forhåpentligvis
omfattende ødeleggelse som har rammet verdens
største og viktigste ferskvannsreservoarer.

Hensikten med disse betraktninger har vært å
vise at fenomenet *vannkrise* gjør seg gjeldende over-
alt i verden, og spesielt i de mest avanserte indu-
stristatene. Som nevnt, er heller ikke situasjonen i
Norge særlig oppløftende. Men antakelig ligger ennå
vårt land bedre an enn mange andre, fordi Norge
har en relativt fåtallig befolkning, har langt flere
vann og elver enn vanlig og videre rikelig med ned-
bør. Med intens forskning, tidsmessig lovgivning og
klok og omfattende planlegging og disponering av
landets vassdrag, er det kanskje mulig å unngå de
verste problemene. Men den siden av saken ligger
utenfor artikkelen ramme.

Slik synes den skjebne som er blitt Eriesjøen til
del, også å ramme de andre sjøene, i første rekke
Michigan- og Ontariosjøen.

En av Sovjets naturmessig sett uvurderlige skatter
forholdene 40 år tidligere. Det økonomisk viktige
kastningen sunket med 65 % sammenlignet med
miljø rundt innlandshavet, og i 1957 var fiskerav-
frykter store skadevirkninger på hele det biologiske
siden kom det imidlertid krav om å få bygget noen
svære tremasssefabrikker ved sjøen, og da ville det
være ønskelig å bruke denne som mottaker av fa-
brikkenes avfallsvann. Hekstiske debatter fulgte,
og mange ledende forfattere, vitenskapsmenn og
naturvernfolk karakteriserte et slikt misbruk av
sjøen som vandalsme. Men som ventet: Byråkratene
med de tilsynelatende så tilforlætelige planer vant.
Baikalsjøen tapte.*

* Det skal da her tilføyes at opplysninger som er kom-
met etter at artikkelen var skrevet, gir visse håp om redning
for den unike innsjøen.

De store sjøer, Lake Superior, Lake Michigan,
Lake Huron, Lake Erie og Lake Ontario, som alle
ligger i grensestrøkene mellom USA og Canada, er
under ett en av verdens største ferskvannsansamlin-
ger. Tidligere var disse vidstrakte sjøene meget
fiskerike og praktfulle for dem som yndet å fiske,
jakte, seile eller bade — altså uhyre attraktive fri-
luftsmessig sett. Nå går dessverre de store sjøene
raskt mot et drastisk forfall. Verst utsatt er Erie-
sjøen. Her har lenge all slags industriavfall og
kloakk fra de store industribyene Detroit, Toledo,
Cleveland, Erie og Buffalo blitt spylt ut i innsjøen

Afrika til å skrumpe inn.
At menneskene bruker mer ferskvann fra de store
naturlige vannreservoarer enn det hydrologiske
kretsløp tilfører, har for øvrig også fått store inn-
sjøer som Titticaca i Sør-Amerika og Tsadsjøen i
Afrika til å skrumpe inn.

Grunnvannsressursene har overalt på kloden vært
utsatt for et sterkt press. At grunnvannet synker,
kan få de mest uberegnelige følger av skadelig ka-
rakter. I USA, hvor situasjonen ikke er mindre pre-
kær enn i Sovjet, har den av de 50 enkeltstatene
som har hatt størst ekspansjon hva angår befolk-
ningstilvekst, urbanisering og industrialisering —
nemlig California — lidd sterkt fordi grunnvannet
er sunket over trede meter på bare femten år. Dette
fører til at saltvannet fra Stillehavet trenger inn i
grunnvannssårene. Nå tumles det med planer om
å føre ferskvann helt fra Canada i store, støpte

fale. En sterkt medvirkende årsak er at Volga, som
oppriinnelig tilførte Det Kaspiske Hav 3/4 av dens
nå avgir bare halvparten av sitt vann til havet. Man
frykter store skadevirkninger på hele det biologiske
miljø rundt innlandshavet, og i 1957 var fiskerav-
kastningen sunket med 65 % sammenlignet med
forholdene 40 år tidligere. Det økonomisk viktige
storfisket vil antakelig snart være en saga blott.

En av Sovjets naturmessig sett uvurderlige skatter
forholdene 40 år tidligere. Det økonomisk viktige
kastningen sunket med 65 % sammenlignet med
miljø rundt innlandshavet, og i 1957 var fiskerav-
frykter store skadevirkninger på hele det biologiske
siden kom det imidlertid krav om å få bygget noen
svære tremasssefabrikker ved sjøen, og da ville det
være ønskelig å bruke denne som mottaker av fa-
brikkenes avfallsvann. Hekstiske debatter fulgte,
og mange ledende forfattere, vitenskapsmenn og
naturvernfolk karakteriserte et slikt misbruk av
sjøen som vandalsme. Men som ventet: Byråkratene
med de tilsynelatende så tilforlætelige planer vant.
Baikalsjøen tapte.*

Vår nye komfyrserie

Siemens — Region Vest — var først ute og lanserte vår nye komfyrserie under slagordet «*Penere og mer moderne kjøkken*».

Bildene som vises er fra en av våre ansattes

kjøkken. Tenker man på den konvensjonelle rygg som hittil har vært brukt på komfyrene, kan man vel si at vår nye idé gir hele kjøkkenet en ansiktsløftning.

La

FEM DØGN

*Fem ganger så jeg solen stå opp,
men jeg ensat ikke dens skinn.
For tåken lå der og presset på
dypt i mitt innerste sinn.*

*Fem ganger så jeg solen gå ned,
men jeg merket ikke dens brann.
For regnet falt i mitt dype sinn,
og jeg var på vanviddets rand.*

*Fem netter lå jeg der uten søvn,
mens tankene presset på.
Jeg tenkte på det som ble sagt engang,
om ting jeg ikke kan nå. . . .*

*Jeg syntes å merke at verden var død,
men den var der allikevel.
Og verden levde — og jeg var med. . . .
Den gangen fant jeg meg selv.*

ABE

Svar på tippekonkurransen på side 7

RIKTIGE SVAR

- Sp. 1. 1847.
- Sp. 2. 274 000.
- Sp. 3. 1,89 m.
- Sp. 4. Siemens Trondheim.
- Sp. 5. Elektronisk fjernkontroll med dobbelbasis-transistorer.
- Sp. 6. Grunnflaten på lageret: 5000 m² (Brutto lagerflate 8200 m²).
- Sp. 7. 9.
- Sp. 8. Svenska Siemens.
- Sp. 9. Siemens.
- Sp. 10. Mariner 4.
- Sp. 11. 1874.
- Sp. 12. Werner Siemens.

Hvem er det som har oppfunnet puslespillet? En skotte som mistet en femmer i kjøttkvernen.

GJØKENS LIV

«Mangt og meget er skrevet om gjøken,» begynner Georg J. Scholey sin artikkel om den. Jeg besluttet derfor å konsentrere mine studier om en ganske bestemt hungjøk som brukte den brokete erle som amme for sine unger. Erlen hadde sitt rede i et steinbrudd. Her var det et ideelt sted for fuglelivet, insekt- og plantelivet var frodig. Jeg er overbevist om at den bestemte fuglen jeg ville studere, var den samme som var blitt ruget ut i juni året før og som nå var vendt tilbake for å legge eggene i sine fosterforeldres rede. «Individualiteten» er større hos en gjøk enn hos de fleste andre fugler. Hva er den, — en plyndrer, røver, bedrager, morder og tyv? En tyv foretar sine operasjoner på den tid som passer ham best, mens gjøken må utføre sine på bestemte tider.

Jeg hadde gjøken under stadig observasjon, fra tidlig om morgenen til sent på kvelden, fra hennes ankomst 26. april til 5. juli, da hun la sitt siste egg og forsvant. I alt la hun det forbausende store antall av 14 egg, som alle ble anbrakt i fremmede reder.

Det første egget ble lagt den 14. mai, etter en uke med røverier og myrderier i steinbruddet. Først gjennomsøkte hun steinbruddet systematisk før hun fant det passende rede hvor hun ville legge egget. Dette gjorde hun etter vel en time å ha iakttatt, fra en grind ved inngangen til steinbruddet, erlenes flukt til og fra redet.

På denne tid var det 5 erlepar i steinbruddet. 3 par bygde reder, 1 par hadde rede som inneholdt egg, og det 5. paret hadde allerede en uke gamle unger.

For å skaffe seg reder til sitt bruk besluttet gjøken straks å ødelegge redet med eggene. Men uheldigvis var hullet som førte inn i redet for lite. Den holdt seg derfor ved inngangen og jaget erlene vekk, med det resultat at eggene ble kalde og ungene døde. For å kunne iakttå det som senere ville skje, fjernet jeg steinen som blokkerte hennes adgang. Hun benyttet straks anledningen og røvet redet. Alle eggene ble knust. Jeg så det hele på en avstand av 30 m. Det er et faktum at når et rede blir ødelagt, bygger fuglene det straks opp igjen. Det gjorde erlene også. Etter 8 dager var det gjenoppbygd. Straks kom gjøken og la sine egg i det.

Det samme hendte erleparet med ungene. Kvelden etter den hadde ødelagt eggene, kom den flygende, dyttet ungene ut av redet, og lot dem dø på den kalde steinen redet var bygd på. Erlene begynte straks gjenoppbyggingen. Da redet var ferdig, kom gjøken og la eggene sine i det.

Det var særlig eggleggingen i andre reder jeg ville forsøke å bringe klarhet i ved mine studier av gjøken. Jeg tør si at gjøken har sin bestemte grunn når den ødelegger redene, og jeg tror fullt på teorien, selv om den gjør fuglen litt mer human.

Årsaken til ødeleggelsen av redene var en helt annen enn den jeg trodde var grunnen. Den oppdaget jeg etter hvert. Den fuglen som forsøkte å tvinge seg adgang til redene og som ikke kom inn gjennom de trange inngangene, ødela redet. Men den fuglen som kom inn uten noe større besvær, la sine egg på en normal måte.

Gjøken jeg iakttok pleide først å fjerne ett av eggene som lå i redet før den la ett av sine. Den fløy da avgårde med egget og lot det falle ned på en stein hvor det knustes. Hvorpå den slukte innholdet grådig, ikke for å bli kvitt det, men som en ren delikatesse.

Hvis to reder hadde like mange egg, fjernet den et ekstra egg i det ene. Det ble som regel tatt om aftenen. Grunnen er meget enkel. Ved å fjerne et egg som var lagt tidlig, fikk den fuglene til å legge et egg mer. På denne måte ble ødeleggelsesdagen utsatt.

En gang da hangjøken fjernet et egg fra et rede, fløy hunnen straks over til samme rede og la et egg samtidig med at hun fjernet nok et egg. 3 egg ble alt i alt fjernet fra samme rede. Det skulle være nok til å gjøre den mest likegyldige fugl forsakt, men det er forbausende hvor meget erlene kan lide for gjøkens skyld. Det er et faktum at en hungjøk dominerer et helt stort område. Det hendte at den fikk besøk av andre gjøker som også ville legge egg. Det ble da mektige slagsmål. En gang fikk hun besøk av sin mor. En kan kanskje spørre hvordan jeg med sikkerhet kan vite at det var hennes mor. Hun la egg som var helt like de eggene som gjøken la, både hva form, størrelse og farve angikk. Det var ingen dyktig fugl, 5 egg på én sesong ble funnet etter

henne. Jeg iakttok et tilfelle hvor moren og datteren hadde utsett seg det samme rede til sine neste egg. Det oppstod en hard kamp, hvor moren seiret. Dagen etter kom datteren tilbake og røvet redet av bare ondskap. Derpå la den sitt egg i et annet rede.

Utpå sommeren kunne jeg tydelig se hvor trette erlene var av gjøkens stadig forstyrrelser. To erlepar gjorde i alt tre forsøk på å bygge før gjøken lot dem endelig i fred.

I de redene hvor gjøkens egg ble flyttet på og fjernet av erlene, kom den igjen, ødela redet og tvang erlene til å bygge opp igjen, for senere å motta et gjøkeegg. Ved enkelte tilfelle var jeg i stand til å forutsi hvilket rede ville bli ødelagt av denne grunn.

På grunn av forstyrrelser som steinbruddets arbeidere forårsaket la gjøken eggene sine på høyst forskjellige tider. Hun viste mer enn én gang at hun kunne holde egget tilbake i timevis, enda hun var ferdig til å slippe det. Ved ett tilfelle gjorde hun 10 rasende styrtflukter mot et erlepar på et fjell like over der noen arbeidere holdt på. I to timer forsøkte hun å nå redet, og da jeg til slutt ikke orket se redselen hennes lenger, ropte jeg til arbeiderne og ba dem fjerne seg et øyeblikk. Arbeiderne var bare såvidt kommet avgårde, da gjøken kom settende, la et egg og tok et av erlens med seg, som den knuste i mennenes nærvær. Hele manøvreren tok 20 sekunder.

En annen bemerkelsesverdig eiendommelighet ved hunnen var den lange tid den kunne gå uten å ta mat til seg. Hele dagen kunne den bli sett, hvorledes den strevde for å komme fram til et rede. Den stjal seg gjennom gresset som en rotte, og benyttet hver ting som kunne beskytte den. Den kamuflerte seg som en gresstust, ofte var det vanskelig å finne den selv med sterke kikkerter. Alt dette sannsynligvis bare for å få et glimt av et rede eller for å få fjernet et egg. Ved en anledning hadde gjøken sett seg fore å benytte et bestemt rede, ingen ting kunne få den fra det, men til min tilfredshet fant den ikke redet. Det lå på et meget bortgjemt sted. Kl. 21 var jeg overbevist om at dagens strev hadde vært forgjeves.

Jeg visste at den var nødt til å legge et egg den neste dag, og rigget opp et rede med et erleegg i like i nærheten av det rede den ikke hadde funnet. Om ettermiddagen den neste dag kom den over redet mitt, la et egg og forsvant med erleegget. Vi forsøkte dette eksperimentet flere ganger, men fikk den aldri til å gjenta bedriften.

Som jeg nevnte tidligere la denne gjøken i alt 14 egg, alle i fremmede reder. Hvis vi regner at nesten hver eneste hun-gjøk kan legge så mange egg, kanskje flere, er det forbausende at den ikke er mer al-

minnelig, slik som f. eks. den ordinære husspurven. Dødeligheten hos gjøkene er meget stor før ungene forlater redene. Ofte hender det at ungen ikke kommer ut av redet på grunn av sin størrelse. Jeg kan nevne at jeg i observasjonsøyemed ønsket å fjerne et erleegg. Jeg måtte da gjøre bruk av en lang skje, idet var helt umulig for meg å stikke hånden inn i redet.

Etter min mening er oppdagelsen av gjøkens ødelegging av reder den i øyeblikket ikke har bruk for, den mest interessante som er fastslått. Jeg kjenner til et tilfelle hvor gjøken i løpet av én natt ødela 5 reder, som ble gjenoppbygd innen 14 dager, og som alle mottok egg fra den ene gjøken.

Ved ek

Vest-Tyskland skal bygge 2000 km nye motorveier i perioden 1971—75. Årlig regnes 425 km ny «Autobahn» å bli bygget. Kartet viser strekninger over 50 km. Lengst og dyrest blir Ludwigshafen—Krefeld, som med 372 km vil koste 4,4 milliarder kroner. Veien fra Nederland til Bad Oeynhausen, med tilslutning til motorveien til Berlin, blir 137 km lang og vil koste 1,7 milliarder kroner. Totale investeringer under planen går opp i nesten 30 milliarder kroner.

Svakstrøm-installasjon

En stor sports- og kongresshall med en høyttalergruppe montert på en løpeskinne for å tilpasses forskjellige formål.

For de uinnvidde kretser er vel begrepet svakstrøm-installasjon noe svevende forbundet med trykk-knapper, ringeklokker pluss noe mer. Elektronikk er jo også svakstrøm, og med den voldsomme ekspansjon på dette felt de siste årtier, blir de tidligere grenser i elektroteknikken visket ut og en definisjon kan ofte være vanskelig.

Imidlertid ser man at beskrivelser av elektriske installasjoner deles i en sterkstrømsdel og en svakstrømsdel og at det gjennomgående dreier seg om bestemte typer anlegg som kalles svakstrøm. Det omfatter i dag automatiske brannmelderanlegg, nødlys, høyttaleranlegg, antenner, ur-anlegg, tyverialarm, lyssignal, hustelefon og forskjellige tekniske overvåkingssystemer. Fellesbetegnelsen for disse anlegg er telesignalanlegg. Prognoser viser at markedet på dette området blir større og antall funksjoner også øker og meget tyder på at installasjoner av denne type i fremtiden vil få en dominerende plass.

Med Siemens «know how» skulle forholdene ligge godt til rette for oss til å gjøre en ekstra innsats på dette området. Med et litt forslitt moteord kan vi

samle de forskjellige systemer i en «pakke» som vi kan by frem til våre kunder.

Pakkens innhold må være stort og variert da vi for hvert signalsystem ofte blir stillet overfor spørsmålet om «våpen og strategi». Våpnene er vårt tekniske utstyr og strategien er måten vi anvender utstyret på.

I kampen mot brann og tyveri vil denne sammenlikning passe godt. Det gjelder her å ha så gode våpen som mulig, men dersom vi ikke samtidig vet å sette dem inn på de rette steder, vil vi ha liten nytte av dem.

Vi skal kort omtale enkelte av de nevnte systemer.

Tyverialarmanlegg skal gi alarm når ubudne gjester trenger inn i et hus. Vi kan da f. eks. sette kontakten i dører og vinduer og forbinde disse til en alarmsentral. Dette er jo forholdsvis velkjente innretninger, også blant de nevnte gjester, så vi kan by på andre ting. Med usynlige stråler som ikke må brytes kan vi sperre lange vindusrekker og porter.

Det finnes ultralyddetektorer som sier tydelig

Med et moderne lyssignal- og samtaleanlegg på sykehus kan søster ha direkte taleforbindelse med sengeliggende pasient.

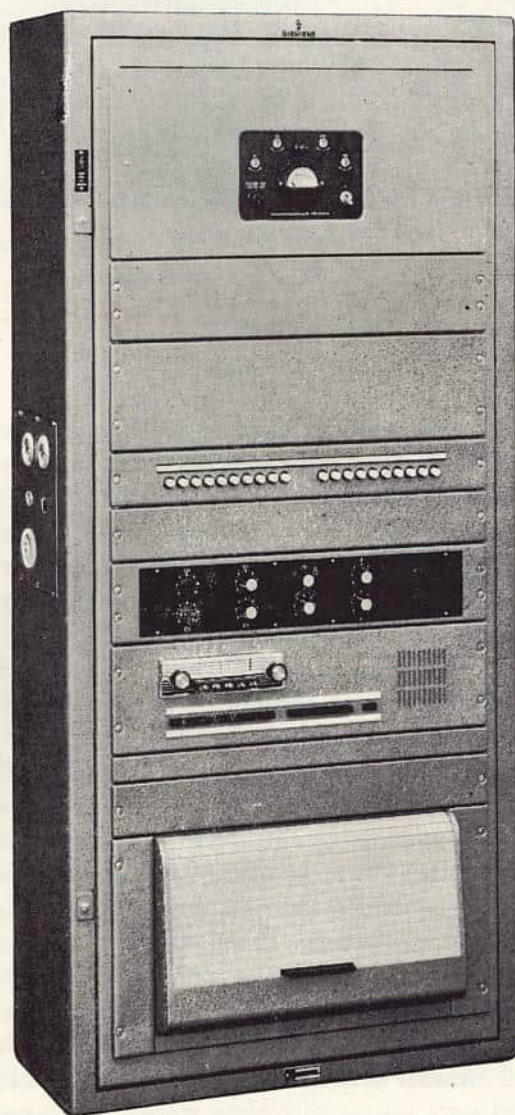
fra dersom en kommer for nær. For dem som foretrekker å bore og brenne seg gjennom panserskap og vegger, har vi materiallydmikrofoner som lett oppfanger hver minste lydbølge i materialet. Penge-skap o. l. kan også omgis av elektriske felt ved hjelp av stang-elektroder, eller tråder som gir alarm nesten bare man tenker på å nærme seg disse. Vi har radar-utstyr som ikke tillater at man rører på seg i et lokale. For øvrig finnes kontaktmatta, kodelåser, magnetlåser og forskjellige typer overfallsalarm. Ved prosjekteringen av tyverialarmanlegg bør man bruke sin oppfinnsomhet for å unngå rutineløsninger. Det er et viktig prinsipp at detektorer, ledningsforbindelser og strømkilder overvåkes av anlegget selv. Med disse installasjoner risikerer man inngrep fra personer som bevisst forsøker å overliste anlegget. Et godt planlagt tyverialarmanlegg skal ikke engang en Siemens-ingeniør forsere!

Automatiske brannalarmanlegg har flere likhetspunkter med et tyverialarmanlegg. Brannalarmanlegg skal imidlertid holde øye med ilden og ikke mennesker. Vi har i dag automatiske brannmeldere som kan «se» ild og røk, dvs. fotoelektriske flamme-detektorer og røkmeldere. Varmedetektorene «føler» varme og melder fra når den temperaturen blir for høy eller stiger for hurtig; Dette er maksimalmeldere og differensialmeldere. Med sonedetektorene kan en begynnende forbrenning «luktes».

Etter forskriftene skal detektorer monteres i alle rom i en bygning og man må ofte nøye vurdere valg

av detektorer og den mest hensiktsmessige plassering. Altså igjen et spørsmål om «strategi», da det kreves god kjennskap til brannteknikk i disse tilfeller. Som for tyverialarmanlegg blir også her linjer og strømkilder overvåket av anlegget selv og feil som oppstår angis tydelig på sentralen. Alarmsentralen angir med lamper hvor brann er oppstått og kan automatisk stanse ventilasjon, utløse slukningsanlegg, lukke dører osv.

For automatisk fjernoverføring av alarm, kan det være tyverialarm til politiet, brannalarm til brannvesenet, prosessovervaking til en servicemann o. l., er det ofte et problem med både linjeforbindelser og vaktordning. Siemens Norge har nå inngått en avtale med firmaet Gylling A/S og Redningselskapet Falken som vi mener vil gi en god løsning på dette spørsmål. Med Gylling Alarmofonsystem vil det være mulig å gi meldinger over det eksisterende

Forsterkersentral for et stort høyttaleranlegg.

Røkmelder som «lukter» usynlige forbrenningsgasser.

telefonnett. Falken har opprettet redningsentraler i de fleste norske byer som kan motta disse meldinger, hurtig formidle dem videre eller selv gripe inn.

Det neste system vi skal se litt på er en *lyssignalanlegg*. Dette har for sykehus og hoteller karakter av anropsignaler etter sykepleierske og betjening. Det system som f. eks. i dag brukes på sykehus er i sine grunntrekk blitt lite forandret gjennom årene. En pasient trykker på en knapp for tilkalling av søster, og signalet tilkjennegis med en lysende lampe utenfor sykerommet. Utover denne funksjon har man så utviklet høyttalende forbindelser mellom sykerom og søsterpost, overføring av radioprogram, nødsignal og andre spesialfunksjoner. De mest moderne systemer har i dag lavtalende forbindelse mellom søster og hver pasient. Med dette unngår man forstyrrelser i sykerommene, sparer sykehuspersonalet for mange unødige skritt og letter overvåkingen av pasientene. En investering i et godt planlagt lyssignal- og samtaleanlegg kan i mange tilfelle tjenes inn ved mindre personale.

Vi har også de «rene» *høyttaleranlegg*, i Siemens blir de ofte betegnet som *Ela* — dvs. elektroakustisk anlegg.

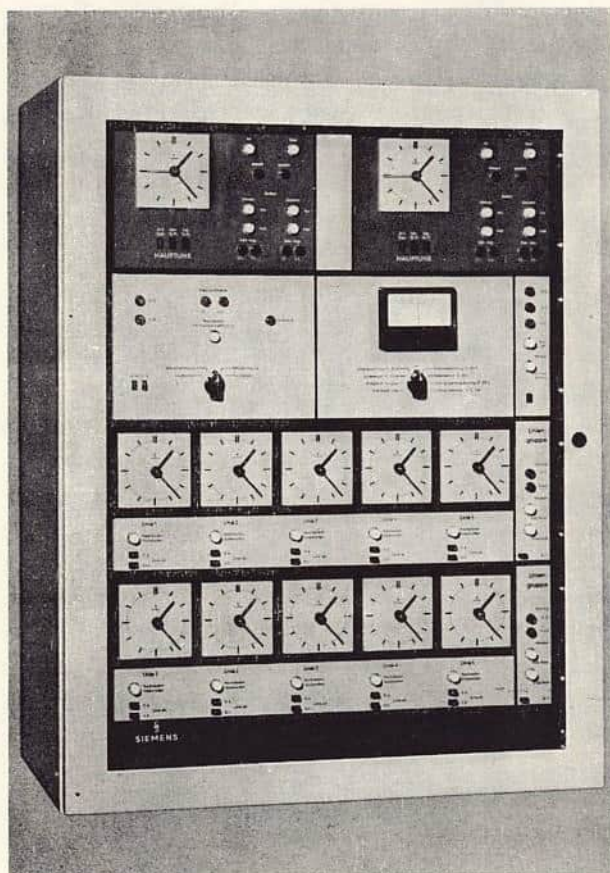
Høyttaleranlegg er en eller annen form for kommunikasjonsutstyr med mikrofon, forsterkersentral og høyttalere. Vi har f. eks. anlegg der man fra en sentral plass kan gi muntlig beskjed til et stort antall lokaler med høyttalere samtidig. Høyttalerne kan koples inn enkeltvis eller gruppevis, etter behov. Fra en anropt høyttaler kan det gis svar tilbake.

Man kan kombinere funksjonene slik at f. eks. underholdningsmusikk også sendes ut over høyttalerne. I militærforlegninger blir nå gjerne ferdiginnspilte hornsignaler sendt ut automatisk styrt av et programverk i ur-anlegg.

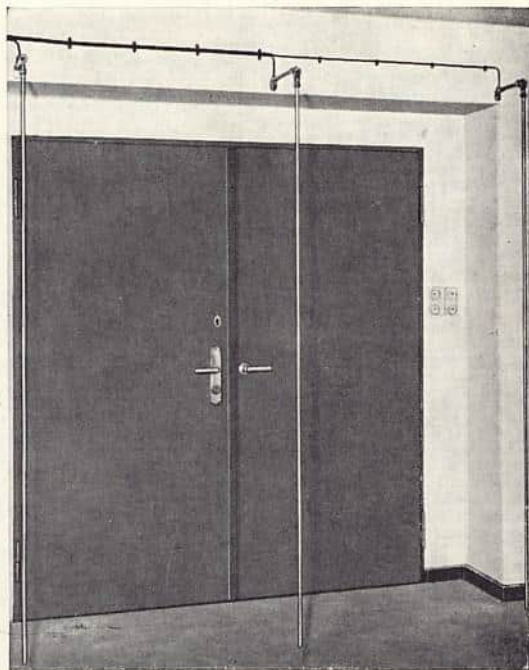
Høyttaleranlegget blir i store hoteller også brukt til brannalarm. Alarm og instruksjoner på flere språk er ferdig innspilt på bånd og blir startet av det automatiske brannalarmanlegg.

Når høyttaleranlegg for musikk og tale brukes til store forsamlinger av mennesker, støter man på spesielle problemer. Det er da av største betydning hvordan høyttalere og mikrofoner plasseres, valg av antall enheter, typer m. m. for å oppnå de beste lytteforhold. Det hjelper lite med førsteklasses forsterkerutstyr og høyttalere og en forsamlingssal som både publikum og arkitekter foretrekker, når det ikke på forhånd er tatt tilstrekkelig hensyn til de *akustiske* forhold. Det må ofte kostbare bygningsmessige forandringer til for at man f. eks. unngår lydrefleksjoner slik at en akustiker er tilfreds.

Når det gjelder elektriske *ur-anlegg* kan man vel spørre hva det er, og hvorfor kan det ikke bare henges opp «klokker» som går av seg sjøl. Hensikten med et uranlegg er at der et stort antall mennesker er avhengig av hverandre, f. eks. i en bedrift, er det viktig at urene overalt viser den samme tid, — og riktig tid.

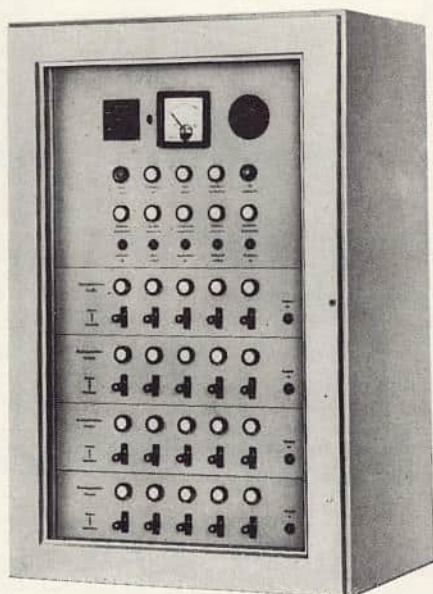

Elektronisk ursentral for større uranlegg.

Dør beskyttet med hengende stålelektroder som danner elektriske felt. Når man nærmer seg døren, settes alarmen i gang.

Alle ur blir i et slikt anlegg elektrisk styrt fra et sentralt sted med et *hovedur*. Hoveduret sender ut elektriske impulser og viserne på biurene og stempelsur, rykkes frem et minutt (eller et sekund) samtidig. I dag har elektroniske ur overtatt etter pendelurene som hovedur. De mest avanserte hovedur har kvartsgeneratorer som gjør at graden av nøyaktighet er meget stor. Større ursentraler har dess-

Kontrollsentral for automatiske brannmelderanlegg.

uten reserve hovedur, ekstra strømforsyning. Sentralen kan bl. a. «samle opp» de impulser som biur kan ha mistet for en tid.

Siemens har for øvrig utviklet et system som kan sende styreimpulser over lange avstander. På den måten kunne f. eks. et helt jernbanesystem (NSB) styre sine samtlige stasjonsur fra en sentral.

Hovedurene er også utstyrt med *programverk* som gjør det mulig å fastsette på forhånd til hvilke tider på dagen, i løpet av uken eller i året bestemte ting skal styres, f. eks. ringesignaler, lyssignaler, prosesskontroll o. a. Denne styring foregår med elektriske impulser over et hullbånd.

Hver av oss kan nå bare bruke fantasien for å finne flere områder der det er behov for å passe tiden nøyaktig.

E. Berg

En amerikansk turist besøkte en gammel indianerhøvding langt vest i Canada. Han satt nettopp og slikket sol utenfor teltet sitt.

«Hvorfor får du deg ikke en jobb i en fabrikk?» spurte amerikaneren.

«Hvorfor det?» spurte gamlingen.

«Hvorfor? Jo, du kunne tjene masse penger, kanskje 30—40 dollar i uken.»

«Hvorfor det?» gryntet indianerhøvdingen igjen.

«Tja, hvis du arbeidet hardt og sparte penger, ville du snart ha en bankkonto. Ville du ikke gjerne det?»

«Hvorfor?» sa gamlingen.

«Men for Guds skyld,» ropte amerikaneren, «når du hadde fått en stor bankkonto, kunne du trekke deg tilbake og så behøver du ikke å arbeide mer.»

«Arbeider ikke nå heller,» svarte indianerhøvdingen lakonisk.

— Psst . . . De har vel ikke en sikkerhetsnål å unnvære?

BERGEN 900 ÅR

Vi bergensere er svært opptatt av 900 års jubileet, og ikke minst de utvandrede bergensere. En av disse har skrevet en artikkel i TV-nytt, og vi regner med at Petter Lønnebotn tilgir oss at vi klipper litt av den:

Bergen — en ung by. 900 år er intet hverken i verdens- eller landssammenheng. Men Bergen feirer sitt jubileum likevel, ufortrødent videre fra dag til dag — med all den festivitas og festånd som bare bergensere kan legge for dagen. For byen mellom de sju fjell har virkelig grunn til å jubilere . . .

Man sier at «Bergen er nokke for seg sjøl». Utvilsomt riktig, det er en original by, det er en by der gammelt og ungt går godt sammen — det er en tradisjonsrik by. Det er en by som på godt og ondt skiller seg klart ut i landet, det er som å komme til et helt annet land når man kommer øst- eller nordfra til Bergen.

De som skryter mest av Bergen er nettopp de bergenserne som har flyttet fra byen. Og dem er det ikke få av.

Ta teater- og show-business-livet her i landet, hvor mange av toppene der kommer ikke nettopp fra Bergen? Agnes Mowinckel, Johanne Dydwad, Joachim Holst Jensen — fra nyere tid Eilif Armand, Sverre Hansen, Arne Bendiksen, Kurt Foss, Reidar Bøe. Og Alf Nordhus — kanskje vi skulle plassere ham i samme kategori. . .

Barndoms vugge

Aldri har de lagt skjul på hvor deres barndoms vugge sto, de har alle vandret frem med freidig humør og frisk innsats. Det er noe som preger de fleste bergensere — godt humør og slagferdighet.

Ole Bull, Edvard Grieg — ja, nå påstås det til og med at Christopher Columbus kom fra Bergen! Det er nok kjente mennesker fra denne byen, om man ikke skal konstruere opp flere. Men Carl Joachim Hambro var i hvert fall fra Bergen, noe heller ikke *han* la skjul på!

Det er mange kjente personer som kommer fra Bergen, vi kan ikke ramse opp alle — de som ikke er nevnt her får ha oss unnskyldt, — dem finner man i telefonkatalogen.

Bergen er i dag en moderne by, men samtidig har man vist pietetsfølelse for den eldre bebyggelse — og forstått verdien av å la noe bestå.

Bergen ble rammet av en brann av kolossalt omfang i 1916, nærmest halve byen brente ned — men

i dag ser man på det som en lykkelig begivenhet for byen som helhet. Det reiste seg igjen som fugl Fønix av asken et moderne sentrum, det er få byer i Norge som kan vise til et så oversiktlig sentrum som det Bergen har rundt Torgalmenningen. Her ligger en rekke av byens viktigste kontorer, banker og forretninger — her ligger alle de største hotellene. Det er her det foregår, her kan man kjenne Bergen by på pulsen.

Patrioter er bergenserne, mer enn andre norske statsborgere. «Vi e'kje fra Norge, vi e' fra Bergen», er nærmest blitt en standardfrase, det ble til og med for knappe ti år siden laget en revyvisse over dette tema fremført på Chat Noir.

Bare fleip

Men patriotismen går ikke så dypt, mange kan synes bergenserne skryter — men tro om de ikke nærmest driver harsellas med seg selv. Og synes det er ustyrtelig morsomt når andre tror at de virkelig mener alvor. . .!

«Jeg tok min nystemte» vil nok fortsatt klinge flittig mellom de syv fjell i jubileumsåret. Skjønt syv fjell, det er det ikke (det er flere) — men det tar ikke bergenserne så stivt. Syv fjell er det sagt det skal være, og dermed blåser man en lang marsj i de andre. Skjønt de så utvilsomt står rundt byen, og befordre lavtrykk etter lavtrykk nedover paraply- og festspill-byen. . .

Gå kor eg lengter hem igjen!

Petter Lønnebotn.
Utvandret bergenser

Hvorledes oppstår en hvirvelstorm?

Bestemte områder av Nordamerika, Stillehavet, Den meksikanske golf, Japan og Kina blir hyppig hjemsoekt av hvirvelstormer, som ikke forekommer i Europa. Disse hvirvelstormene, som kalles tornados, raser med voldsom kraft og har i tidens løp anrettet store ødeleggelser. De forente stater har derfor opprettet et værkontor, som er underlagt landbruksdepartementet, og hvis viktigste oppgave er iakttagelsen og utforskingen av disse tornadoer.

Hvorledes en slik hvirvelstorm oppstår, er en av de mest dramatiske opplevelser i naturen. Den begynner med en uforklarlig bevegelse i sjøen selv om det er klar himmel og absolutt vindstille. Det oppstår tåke- og skydannelser, solen og månen får en uhyggelig rød farge, luften blir fuktig, trykkende og kjølig, barometeret faller langsomt til en usedvanlig dybde, skyene trekker seg sammen til himmelen er fullstendig formørket og alle levende vesener gripes av uro og angst. Og så, med et plutselig vindstøt, bryter stormen løs med voldsom kraft. Selv stor skip ute på havet blir kastet som nøtteskall på de tårnhøye bølgene, og på landjorden blir selv de solideste bygninger rystet i sine grunnvoller. Vindhastigheten stiger fra minutt til minutt til den kommer opp i 200 kilometer og mer i timen. Så avtære stormen i voldsomhet, regnet holder opp og himmelen klarer litt etter litt selv om barometeret fortsatt holder seg like lavt.

Denne hvilepause betyr ikke at stormen er holdt opp, men at man befinner seg i det innerste sentrum av tornadoen, dvs. i stormens omdreiningspunkt. Snart raser stormen like voldsomt igjen, men denne gang fra motsatt retning. Barometeret viser samtidig en langsom stigning, hvilket vil si at stormens midtpunkt er passert forbi og at man nå befinner seg utenfor tornadoens område.

Denne typiske storm oppstår hovedsakelig i visse områder av Stillehavet, det såkalte «Stille belte», som ligger mellom de nordlige og sydlige passatvinder. Den voldsomme hete i disse egne er den egentlige opprinnelse til tornadoene. Varme, fuktige luftmasser stiger med voldsom hastighet i høyden og danner tykke regn- og tordenskyer. Den varme, fuktige luft utvider seg i de høyere luftlag, mens luften samtidig ordner seg i en spiralformet bane. Om den oppstigende varme luft danner det seg en

hvirvel, hvis sentrum er den varme luftstøyle, og dette opprinnelsen til orkan. Hvirvelen tiltar i omfang og består av luftmasser som med stor hastighet beveger seg spiralførmig i retning av orkanens kjerne, hvor det er vindstille. Orkankjernen kan ha et omfang fra noen få inntil omkring 40 kilometer i tverrsnitt.

Tverrsnittet av en orkans faresone varierer fra 80 til 100 kilometer, og det ytterste tverrsnitt, hvor det bare regner og blåser, kan være opptil 2000 kilometer. I nærheten av orkankjernen har man målt en vindhastighet på opptil 225 kilometer i timen.

ek

Svar på «Kan De svare på dette?»

1. Sverige (Selånger 1939).
2. Nei (ca. 4,5 cm).
3. Den engelske kanal.
4. Ja (fra 1536).
5. Ja (Erik Axel Karlfeldt, 1931, samme år som han døde).

PRØV

Den rette tonen i livet
i motgang og manglende hell
er det lyse motto:
Jeg prøver allikevel!

Noen er raske og effektive
og vellykket alt i sin start.
Noen er mislykket her i livet,
men kanskje av finere art . . .

Et lykkelig motto på livets vei
er å utnytte øyeblikket,
men uten at man forhaster seg,
for ferdig blir man jo ikke!

Lidenskapene gjør de beste iakttagelser og de elendigste slutninger.

Et smil koster mindre enn elektrisk strøm og gir mer lys.

Sneglen og St. Hansormen

Det hadde nettopp vært en voldsom regnskur da solen brøt frem mellom skylagene for å si dagen sitt farvel. Regndråpene ble til perler på løvet, og blomstene smilte godnatt til de siste solstrålene.

Men under et digert paddeblad satt det en snegle. Dette var riktig ønskevær for den, rått og fuktig, og den hadde krøpet ut fra huset sitt og nøt i fulle drag kveldens kjølighet.

I det samme kom to mennesker gående forbi, og sneglen hørte at de snakket sammen.

— Alle skapninger må kunne gjøre seg nyttige her på jorden, sa den ene. Man kan ikke, på samme måte som en snegle, bare krype ut av huset sitt når man er sulten, og så krype tilbake igjen uten å gjøre noe nyttig.

Sneglen hørte ikke noe mer, men nå fikk den med ett en idé. Den fikk lyst til å bli et nyttig medlem av samfunnet, men hvordan i all verden skulle den greie det? Ja, det var et spørsmål som ikke var så lett å besvare. Mens den holdt på å tenke seg varm på dette, kom plutselig en St. Hansorm tilsyne i graset. Den var lett synlig, for lykten dens lyste lang vei.

— Er du ute på kveldstur? spurte den da den oppdaget sneglen.

— Hysj, svarte sneglen irritert. Ikke forstyr meg, for jeg har noe å tenke på. Jeg funderer nemlig på hvordan jeg kan være til nytte for noen.

— En god tanke, svarte St. Hansormen. Det har jeg også spekulert på lenge. Se bare hvor fin og blank lykten min er. Den er god å ha om natta. Kjære snegl, nå skal jeg si deg hvordan du kan være til nytte. Du har jo et hus.

— Ja, men i det er det bare plass til meg selv.

— Si ikke det, fortsatte St. Hansormen. For oppe på taket ditt er det god plass. Nå skal du høre hva jeg skal foreslå deg. Huset ditt kan bli en fin vogn. Jeg kan sette meg opp på taket og kjøre vognen, og lykten min kan lyse lang vei. Borte mellom granene der henger det noe kingelvev. Det binder jeg til følehornene dine og bruker som tømmer.

— Slett ikke så dumt, mente sneglen. To arbeider bedre enn en.

St. Hansormen gjorde tømmene istand og satte seg opp på sneglehuset, og så bar det ivei. Riktignok gikk det ikke så fort, for sneglefart er ikke noe å skryte av, vet du. Da de var kommet et stykke gjennom engen var det noen som ropte på dem.

St. Hansormen lyste med lykten sin og fikk se en liten jomfru Maria som satt og hvilte på en prestekrage.

— Hallo, lille frøken, sa St. Hansormen. Har du lyst på en aldri så liten kjøretur?

Jomfru Maria, eller gullhønen som den også kaltes, smilte opp og svarte at hun skulle besøke en søster av seg, men nå var hun blitt så trøtt at hun måtte hvile seg ørlite grann. Hun hadde tenkt å overnatte på prestekragen, men ville være takknemlig hvis hun kunne få kjøre med et stykke.

St. Hansormen hjalp den vesle, rødkjolede frøken opp på sneglehuset, og så bar det avsted igjen.

Gullhønen pusset seg blank og fin, for riktig å ta seg ut, men det varte ikke lenge før hun klaget på farten.

St. Hansormen protesterte og sa at det i hvert fall gikk fortere enn å sitte og sove på en prestekrage, men sneglen som hadde hørt samtalen, tok i alt det den orket. Farten øket med et lite rykk, og Gullhønen, som ikke var forberedt på dette, falt ned fra vognen.

— Der kan du se, sa St. Hansormen til henne, hvordan det går med deg når farten blir for stor på kronglete vei.

Gullhønen som var blitt fornærmet, ble atter i godlage da St. Hansormen lyste for henne og hjalp henne opp igjen. Nå klaget hun ikke lenger på farten. Sneglen begynte å bli trøtt, men tanken på at den gjorde noe nyttig, ga den dobbelte krefter. Med med ett stanset den. Den var kommet til en diger vannpytt, og midt i pytten la en stein, som en øy i vannet. Ute fra steinen hørte den noen som ropte om hjelp.

— Se her, her har vi en glimrende anledning til å være til nytte, sa St. Hansormen. Det er en flue som ligger ute i vannpytten og holder på å drukne. Den klamrer seg til et lite strå, men det ser ut som om den ikke orker mer.

Sneglen beveget seg ut i pytten og kom flua til hjelp i siste liten, og etter store anstrengelser fikk St. Hansormen halt den opp på taket. Da de nådde hen til steinen som lå midt i søledammen, viste det seg at et par murer hadde reddet seg opp på den fra oversvømmelsen, men de så ingen mulighet til å komme hjem til tua.

Sneglen bad dem om å sette seg opp på huset, så skulle den berge dem over til fast grunn. Gullhønen begynte å bli nervøs fordi så mange kom opp på vognen, men St. Hansormen lyste vei, og sneglen lovte at det nok skulle gå bra.

De var ikke mer enn så vidt kommet over på det tørre, før det knaste i graset like ved dem. Det viste seg å være et par sko tilhørende de underlige vesener som kalles for mennesker. Skoene tro like

ved sneglen og dens dyrebare last. Sneglen ble så forskrekket at den bråstoppet, og både St. Hansormen og de andre reisende falt av. Gullhønen ble ordentlig fornærmet. Hun syntes det var en dårlig vogn og en enda dårligere kjørekar, og så fløy hun fornærmet bort.

Men skoene hadde nesten trådt ihjel sneglen, så den trakk seg hurtigst mulig inn i huset sitt. Alt det St. Hansormen og maurene ropte på den var forgjeves.

Jaja, mente St. Hansormen. Den kan godt ta det med ro. Vi to ble nemlig enige om å være litt til nytte. Vi har fraktet vår venninne Jomfru Maria et stykke på vei til søsteren hennes. Så har vi reddet en flue og to murer fra å drukne og det er ikke dårlig av en snegle og en St. Hansorm. God natt, alle sammen.

Dermed forsvant St. Hansormen, og de andre så lyset fra lykten der den ble borte i det regnvåte graset.

ek

Fra det gamle Christiania

Fra Grøndsen 1849. Se «vandposten» midt i gaten. Tegning av Diriks.

Sommer

Så kan jeg atter ta sjekta og ro utpå i kveldingen. Jeg tar det med ro og ser på skarlagensskjæret i solfallet. Ennå glitrer det i oljeblanke dønninger av gyllent dryss fra lav sol over blå, tagget åsrand i vest.

Varmen dirrer i luften og måsene sladrer på holmene. Jeg ror til et lite sted som nesten bare jeg vet om. På svabergene lenger borte er det bare noen enslige mennesker igjen som reiser seg for å gå. Jeg hører de knuser skjell med føttene der de går oppover mot fjellet, men de snur seg ikke for å se på den siste bredden av solen som glir ned bak de fjerne åsene.

Jeg legger opp årene og hopper i land på steinene. Denne vesle vika er noe av det fredeligste jeg vet. Små havslitte svaberg ligger tett ned til sjøen og er glatte etter tusener av hissige bølgers lek. Men nå ligger de solvarme og er sommerlige i kvelden.

Vinden er stilnet og fra skogen bak de vakre furustammene fløyter mange slags småfugl. Så grønt gresset er blitt på noen dager etter de friske regnskylle. Der fjæren slutter, kryper en liten slette oppover, grønn som aldri før. Og krattskogen der er lubben av det kraftige løvet som risler vekt i brisen.

Jeg rusler litt i det mye gresset og kjenner angen av blomster og solmettet løv blandet med salt sjø, mens sjøfuglene seiler i pene svinger i dusblå kveld.

Så legger jeg meg ned på en av de rare knattene og minnes andre kvelder fra svunne somre. Sjøen småklukker mellom steinene, og slør av skumring gjør vannet mørkere.

Det er dyp, stille kveld i vika. Bare et svakt sus i trærne og lyden av lekende vann henvender seg til meg i stille fortrolighet.

Fornyet av møtet med naturens skjønnhet rusler jeg ned til båten og ror hjemover. . . Sier farvel til vika, steinene og den yrgrønne sletten som slynger seg opp mot sommerskogen. Årene snakker med lyse plask i kvelden, og sjøen sildrer mot baugen. Sjøfuglene skriker hest, og inne fra land kaster en enslig måltrost sin sang som sølv ut over fjorden.

Jeg glir med strømmen og drømmer meg bort i kvelden.

ek.

«Er han virkelig så distré som folk sier?»

«Ja, hver gang han banker ut pipen sin, roper han: Kom inn!»

Det er klart at en bør gifte seg med sin sekretær, for da får man en livsledsagerske som er vant til å dikteres istedenfor å diktere.

For HJF.

Far og lille John sto nyttårskvelden og så på stjernene.

«Hvor langt tror du det er til mars, far?» spurte John.

Nei, det kunne ikke far svare på.

«Akkurat to måneder, far!»

Personalia

In memoriam

Ingeniør Arvid F. Wiger døde 19.2.1970 og ble således 74 år gammel. Han gikk av med pensjon 1.8.1966 etter 45 års tjenestetid og har således feiret så vel 25 års- som 40 årsjubileum i Siemens og var for øvrig innehaver av Norges Vel's medalje.

Wiger begynte i Siemens i 1918 og reiste senere til Tyskland for å utdanne seg og var fra 1923 engasjert ved svakstrømsavdelingen, hvor han har bearbeidet så godt som alle avdelingens arbeidsområder. De siste 30 år var han vesentlig beskjeftiget med fjernskriverteknikk, og på grunn av hans intense innsats er dette arbeidsområdet blitt avdelingens viktigste.

Når vi således ser tilbake på årene som er gått, minnes vi Wiger som en hyggelig og hjelpsom kollega så vel i arbeid som i fritid. Han fikk mange venner så vel innen sin kundekrets som blant kolleger her hjemme og ikke minst blant kolleger ved Siemens & Halske i Tyskland. Vi minnes Wiger som en virkelig Siemensingeniør av den gamle gode skole, og lyser fred over hans minne.

T. Rustan

FØDSELSDAGER

75 år

19.8.70. *Henrik Hoffmann, pensj. direktør*

Vi gratulerer!

40 årsjubileum 25 års jubileum

16.6.70 *Johan Gabrielsen, avdelingssjef* 28.7.70 *Per Thorleif Kjølstad, montør*

70 år

12.7.70. *Elsa Lie, pensj.*

25.7.70. *Hjordis Sandø, pensj.*

25.8.70. *Kitty Fisknes, pensj. S/T.*

26.8.70. *Peder Bjerknes, pensj.*

60 år

27.5.70. *Martin Paulsen, S/T fagarbeider*

50 år

16.6.70. *Jobs. Hellesvik, S/T kontorsjef*

10.7.70. *Øystein Waaberg, S/T fagarbeider*

23.7.70. *Gerd Steen Martinsen leilighetsvikar*

22.8.70. *John Ek Holm, S/T spesialarbeider*

30.8.70. *Øyvind Molden, S/T ingeniør*

Vi ønsker følgende nyansatte velkommen:

OSLO

<i>Navn</i>	<i>Ansatt</i>	<i>Stilling</i>	<i>Avdeling</i>
Svein H. Augensen	4/2 -70	Ingeniør	Skipsavd.
Erling Martinsen	10/2 -70	Bud	Post
Jan T. Herstad	16/2 -70	Siv.ingeniør	Tekn. seksjon
Øivind Fagersand	16/2 -70	Kontormann	Kontorrekvisita
Geir Kristiansen	18/2 -70	Kontormann	Anleggsavd.
Holgeir A. Hebnes	23/2 -70	Reisemontør	Sterkstrøm
Ruth Svastuen	1/3 -70	Kontordame	Avd. 80
Solveig Hjelt	9/3 -70	Kontordame	Teleteknisk
Berit Lien	16/3 -70	Kontordame	Kundebokh.
Bodil J. Aanvik	31/3 -70	Punchedame	Hullkort
Steinar Hellum	1/4 -70	Markedsanalytiker	Markedsavd.
Klara D. Evensen	1/4 -70	Kontordame	Avd. 30
Sunniva Sandal	1/4 -70	Kontordame	Avd. 10
Kjell Sandager	1/4 -70	Ingeniør	Montasjeavd.
Berit Bjerkvoll	1/4 -70	Tekn. assistent	AKA
Kåre Hatland	1/4 -70	Mekaniker	Skipsavd.
Solveig Johansen	1/4 -70	Kontordame	Markedsavd.
Anne-Grete Gjerde	2/4 -70	Kontordame	Merkantil
Marit Baatstrand	6/4 -70	Sekretær	Skipsavd.
Tor Larsen	16/2 -70	Spesialarb.	Prod.
Sonja Martinsen	16/2 -70	Spesialarb.	Prod.
Laila Madsen	16/2 -70	Spesialarb.	Prod.
Illidi Egidio	18/2 -70	Spesialarb.	Prod.
Arne W. Pedersen	23/2 -70	Montør	Sterkstrøm
Øivind T. Schirmer	1/3 -70	Lagerekspeditor	Prod.
Arild Svendsen	2/3 -70	Montør	Sterkstrøm
Erling Hauso	31/3 -70	Montør	Sterkstrøm
Trond O. Sæthre	1/4 -70	Spesialarb.	Prod.
Arne O. Arnesen	6/4 -70	Hjelpemontør	Sterkstrøm
Eystein Gaare	6/4 -70	Praktikant	Prod.
Trond Rolandsen	6/4 -70	Prod.arb.	Prod.

TRONDHEIM

<i>Navn</i>	<i>Ansatt</i>	<i>Stilling</i>	<i>Avdeling</i>
Asle G. Berg	1/3 -70	Ingeniør	Inst.
Nils P. Bjerkenes	5/3 -70	Hjelpearb.	St.str.fabr.
Jan Bratlid	15/4 -70	Montør	Inst.
Håkon Bugge	2/2 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Ole Jørgen Finstad	1/4 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Erling Hagedal	1/2 -70	Ingeniør	Anl.konstr.
Torbjørn Hansen	6/4 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Øyvind Hansen	26/1 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Elisabet Hofstad	20/2 -70	Bud	Merk.avd.
Thor Hollund	26/2 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Kjell H. Holstad	23/2 -70	Hjelpearb.	St.str.fabr.
Per A. Hugdal	8/1 -70	Kontorass.	St.str.fabr.
Idar A. Iversen	16/3 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Eyolf Johannessen	1/4 -70	Siv.ing.	Anl.konstr.
Geir Johannessen	31/3 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Jan Johansen	29/1 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.

<i>Navn</i>	<i>Ansatt</i>	<i>Stilling</i>	
Otto A. Johansen	30/1 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Svein Johansen	2/3 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Bjørn Jonassen	16/2 -70	Fagarb.	St.str.fabr.
Ellen M. Kimo	9/3 -70	Kontordame	Merk.avd.
Kjell Kolbrek	9/3 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Inger E. Kaalhus	3/3 -70	Tegneass.	Elv.fabr.
Greta Landrø	1/4 -70	Punchedame	Merk.avd.
Jarle Leirseth	26/2 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Bjørn Lervold	2/3 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Hilmar Midtgaard	26/1 -70	Praktikant	Inst.
Kåre M. Mikalsen	26/1 -70	Praktikant	Inst.avd.
Björg Myrhaugen	9/3 -70	Kontordame	Merk.avd.
Steinar Møllergård	19/1 -70	Praktikant	Fabrikken
Ruth Nerenz	2/3 -70	Stenograf	Merk.avd.
Iver Nygård	14/4 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Olav A. Olsen	16/2 -70	Hjelpearb.	St.str.fabr.
Svein Paulsen	16/4 -70	Hjelpearb.	St.str.fabr.
Eirik Halstein Pettersen	28/1 -70	Ingeniør	Anl.konstr.
Hans I. Reitan	2/3 -70	Hjelpearb.	St.str.fabr.
Randi Rødsjø	14/4 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Svend Røstad	1/4 -70	Kontorass.	Anl.avregn.
Paul Sjølbakken	2/3 -70	Spesialarb.	Elv.fabr.
Jens Skjefte	26/1 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Kjell I. Skjevnik	16/2 -70	Hjelpearb.	Elv.fabr.
Jon I. Stokke	13/2 -70	Bud	Fabrikker
Jan E. Støland	6/4 -70	Bud	Elv.fabr.
Bjørn Torjussen	23/2 -70	Kontorass.	Merk.avd.
Magne Ugedal	1/4 -70	Kontorass.	Merk.avd.
Anne Grete Vetaas	2/3 -70	Stenograf	Merk.avd.
Svein E. Wickstrøm	23/2 -70	Hjelpegutt	Elv.fabr.

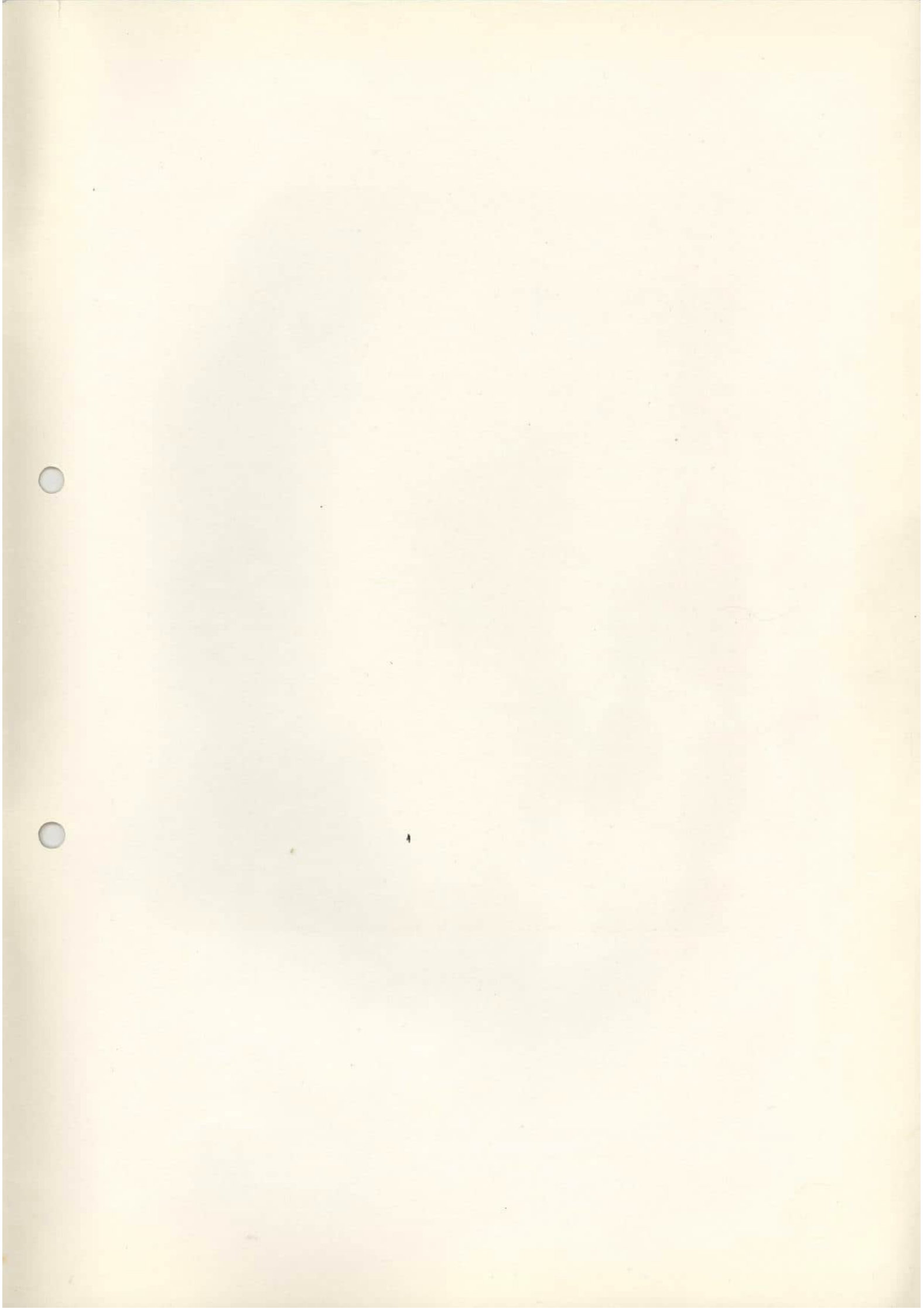
BERGEN

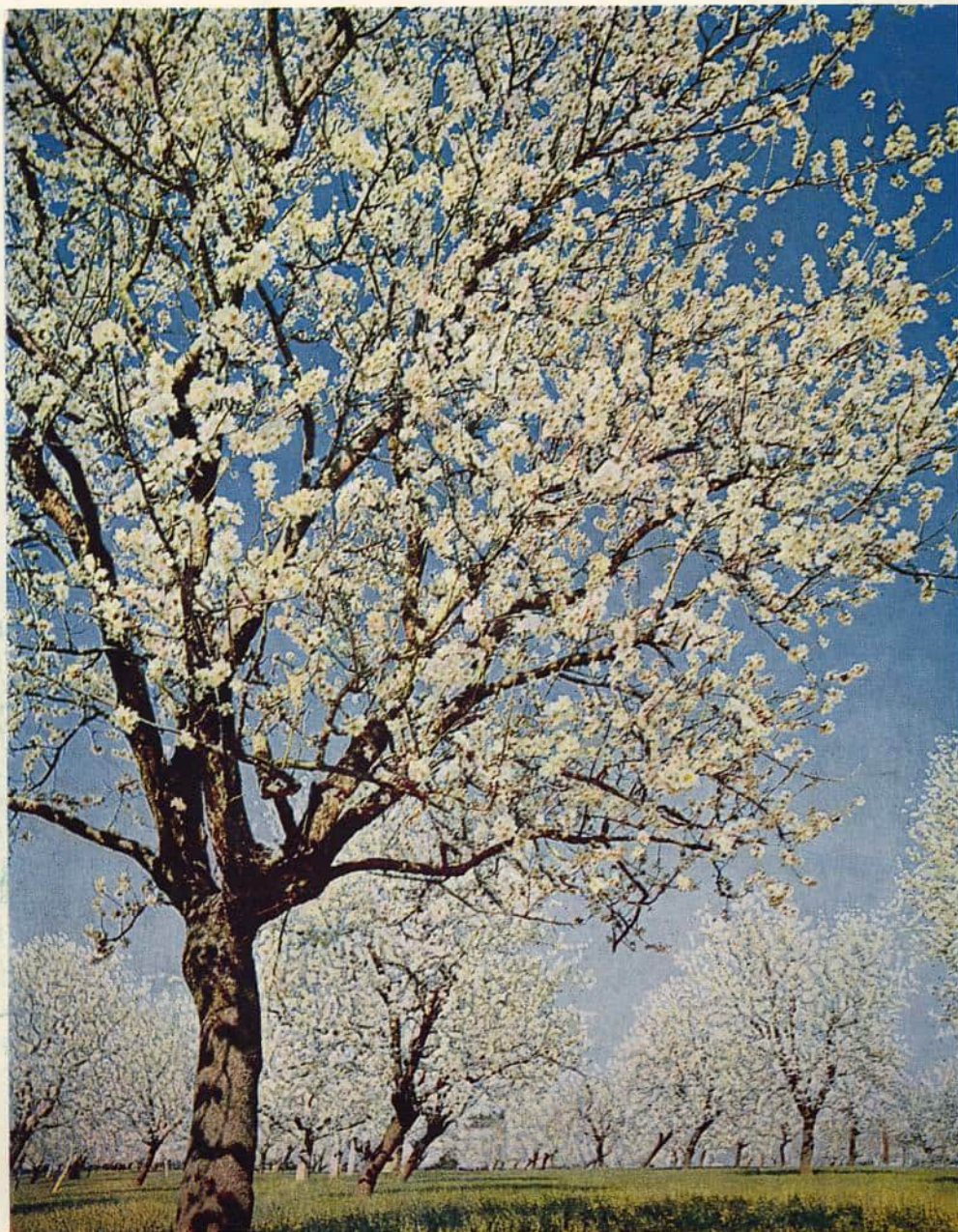
		<i>Stilling</i>
Jorunn Eriksen	9/2 -70	Kontordame
Karin Jensen	23/2 -70	Kontordame

STAVANGER

Gerd Børresen	1/2 -70	Kontordame
---------------	---------	------------

Stoff til neste nummer av avisen må sendes redaksjonen innen 25/7.70.
Leveringsfristen må overholdes.

God sommer!

Uten kildeangivelse er ettertrykk av avisens artikler forbudt.

A.W. BRØGGERS BOKTRYKKERI A/S - OSLO